

Naročnina
za državo SHS
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljena na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 26
v inozemstvu 46
Mesečna priloga: Vestnik SHS

SLOVENE

Cene inseratov:
Enostopna polna vrsta malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.50
veliki oglas nad 45 mm višine
po Din. 2.—, posiljena lit.
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izba za vsak dan izven
nedeljk in čez po prav
niku ob 5. uri jutraj.
Poština plačana v gotovini

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 323.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase.
Zagreb 39.011, Sarajevo 7563, Praha in Dunaj 24.727.

V zadregi.

Strah ima velike oči. Še večje pa ima
slaba vest. Demokrate tlači in mori oboje
in zato vidijo na vsaki steni strašne slike,
ki jim ne dajo priti do hladnega in trezne-
ga razmišljanja o položaju, v katerem se
nahajajo danes, ampak jim kalijo pogled
tako, da vidijo vse narobe.

Demokratje se nikakor ne morejo
uživeti v položaj, v kakršnega pride v par-
lamentarnih državah vsaka stranka, nam-
reč v položaj opozicije. V parlamentarnih
državah je običaj, da ena skupina
vlada, druga pa vlado kontrolira, kar se
godi tako dolgo, dokler se opoziciji sami
ne posreči s pomočjo ljudskega
zaupanja priti na vlado in potisniti
prejšnje vladne skupine v vlogo nadzoru-
joče opozicije. Vlada in opozicija sta v
parlamentarnih državah enakovredna čit-
nitelja javnega življenja in če se ena sku-
pina vsled danih okoliščin danes znajde v
opoziciji, še ne izgubi glave, ker se zaveda,
da jutri zopet lahko pride na vlado.

Te parlamentarne zavesti naši demo-
kratje nimajo. Ustvarili so si neko pose-
bno »parlamentarno« teorijo zase, po ka-
teri bi edinole oni morali imeti vlad-
no moč v svojih rokah. In da to svojo ne-
navadno teorijo pred svetom opravičijo,
so si ustvarili tudi posebno idejno
podlago za to svoje neparlamentarno
naziranje, po kateri so edinole oni pravi
zastopniki državne misli, pripadniki vseh
drugih skupin pa so »separatisti in veleiz-
dajalci«. Kdor pa se vpraša: Od kod pa
imajo demokratje pravico, odkod imajo
legitimacijo, da zgolj same sebe proglašajo
za »državotvorne« in za »jugoslovansko
solc«, ta išče odgovora zastonj!

Iz te čudne od demokratov samih v
njihov prilog ustvarjene ideologije in iz
takega naziranja o njihovi lastni vrednosti
pa sta se rodila v demokratičnih glavah
silen napuh in neverjetna ošabnost. Kar
jim nedostaje pameti, naj nadomesti stra-
sten temperament, državniško uvidevnost
pa naj nadomešča nasilje. Jaz — in nihče
drugi, to je državniški princip Svetozara
Pribečevića in njegovih tovarišev.

Ker se pa parlamentarno življenje
suče tudi pri nas tako kakor povsod dru-
god, namreč po izkušenih evropskih in ne
po umetno ad hoc konstruiranih demokra-
tskih principih, so morali prej ali slej priti
tudi naši demokratje v položaj opozicije.
Ker pa njihove izumetničene »parlaman-
tarne« teorije pojma opozicije ne poznajo,
so se znašli demokratje čez noč v polo-
žaju, ki ga niso nikdar predvidevali in
zato so prišli kot opozicionalci v silno za-
gato. Njihova napihnjena nadutost jim
brani gledati jasno in trezno in namesto
da bi se pripravljali na svojo bodočnost
z mirno in stvarno kritiko vladnega delo-
vanja in z razumnim delom med ljudstvom,
se skušajo dvigniti z nasiljem, z lažmi in
z zavijanjem resnice.

Naravnost smešno vlogo igrajo v tem
oziroma slovenski demokratje. Oni jako do-
bro poznajo opozicijsko razpoloženje
slovenskega ljudstva, razpoloženje, za ka-
tero nosijo največjo odgovornost baš oni
sami kot moralni in dejanski krivci neza-
dovolnosti, ki je pri zadnjih volitvah v ve-
liki meri pomogla demokratičnim nasprot-
nikom do zmage. A namesto da bi šli kot
izgubljeni sinovi »v sč«, svoje grehe pri-
znali, se jih kesali in z dejanji pokazali,
da se hočejo poboljšati, bi se radi izmuzni-
li iz svoje zadrege na mnogo enostavnejši
način: Vse, zaradi česar je nezadovoljno
slovensko ljudstvo, je zakrivila vlada, na
vladi pa nismo mi, ampak »klerikalci«, —
die verdammten Klerikaltzen, kakor bi
dejal znani ata!

S to parolo stopajo slovenski demo-
kratji v opozicijo — s parolo, ki vsebuje
več laži kot besedi. Toda naši ljudje niso
več tako slepi, da bi teh laži ne spoznali.

S svojo težo bi demokratje pred vsem
radi zvrnili vso odgovornost za od njih
samih nek daj ustvarjeno in še danes
trajajoče stanje na one, ki so (baje) da
nes na vladi! Tak časovni skok sicer ni
posebno pošten, kakor ni lepo in pošteno
kmečkemu sinu danes očitati zaprav-
ljivosti, če mu je pred 30 leti oče

njegovo posestvo zadolžil, ampak v boju
proti obsvoženi »klerikalci« je vsa-
ko sredstvo dobro. Kaj bi se trudili med
ljudstvom, kaj bi delali? — Enkrat se po-
šteno zlagati je mnogo lažje kakor truditi
in potiti se po shodih med umazanimi
kmeti in ljudi organizirati, jih učiti in za
ljudi delati in ne samo za banke in za
lastne žepel!

Zato pa je prvovrstna predrznost in
umazano zavijanje dejstev od strani demo-
kratov, če danes očitajo draginjo in ne-
rešeno uradniško vprašanje in neurejeno
državno gospodarstvo nam, kakor da bi
bili razni Plavšiči in Kumanudiji in slični
dolarski ženiji menda člani SLS! Kar so
zagrešili demokrati »finančniki«, tega
ne more popraviti danes niti najbistroum-
nejši angleški ali ameriški finančni že-
niji v malo tednih, ampak bodo potrebna
leta in leta, predno bo mogoče z resnim
popravilom šele začeti.

Predpostavka takih očitajev pa je,
vzbuditi in utrditi v ljudeh vero, da je SLS
danes na vladi in zato da nosi tudi odgo-
vornost. Vprašamo prvič: Ali naj nosi sin,
ki je prevzel zadolženo kmetijo, tudi od-
govornost za to, da se je dolg sploh
naredil? On je prevzel pač obveznost,
da bo dolgove plačal, če jih bo še mogel,
ne pa odgovornosti za storjene napa-
ke! In drugič: Ali je SLS sploh na vladi?

Mi smo imeli že dovolj prilike to vpra-
šanje pojasniti na nedvoumen način. SLS
v vladi do danes nima nobenega zastopni-
ka. V vladi sede samo radikalni. Te SLS
lahko podpira, če bodo vladali v smislu te-
ženj SLS, ako pa bodo vladali proti pro-
gramu SLS, jih ne bo podpirala. To je
vse. Tudi dr. Korošec je v tem oziru pre-
ciziral stališče SLS dovolj jasno. A kljub
temu beremo v demokratičnih listih dan za
dnem trditve, da je SLS v vladi. Zakaj?
Na kaj se opira ta trditev?

Ta trditev se opira edino-le na slučaj-
na glasovanja v verifikacijskem odboru,
kjer demokratom precej trda prede. V tem
odboru nastopa SLS res energično proti
demokratom, in bo še tudi vedela, zakaj.
Ali pa sledi iz te okolnosti že zveza z
vladno stranko ali kakšen pakt ali kaj dru-
zega? Navadna pamet pravi, da imajo SLS
in radikalci pač enak interes demokratom
nekoliko stopiti na kurje oko in nič več.

Z lažnjivim očitkom na naslov SLS,
»da je SLS vladna stranka«, zasledujejo
torej demokratje edinole namen SLS pred
slovenskim, po moralni krivdi demokra-
tov opozicijsko nadahnjeno ljudstvo
spraviti ob ves kredit. S to svojo namero
pa so demokratje pokazali svojo državni-
ško nesposobnost v največji meri: Oni, ki
vedno naglašajo državo in hočejo ubiti lu-
dem ljubezen do države magari tudi z na-
siljem, se hočejo danes v prid svoje
stranke okoristiti z od njih vstvarje-
nim razpoloženjem ljudstva proti vladi!
Taka je demokratična ljubezen do države.

Da, res je: Kadar ima človek slabo
vest, ga navda strah in strah rodi bojazen
pred kaznijo. V taki bojazni pa padé člo-
vek iz zagate v zagato, dela napako za na-
pako, dokler ne pride na pravo pot spo-
znanja, kesanja in resnega dela. Na to pot
naj krenejo demokratje in potem se jim ne
bo treba več bati ne za prihodnost stranke
in ne za dobrobit države. Častno je
vladati, a častno je tudi delovanje vlade
nadzirati. Nečastno pa je kazati javno svo-
jo zadrugo.

ODPRAVA PLEMSTVA NA ANGLEŠKEM.

Pariz, 11. maja. (Izv.) Bivši Asqui-
thov tajnik in sedanjí pristaš delavske
stranke Consomby, ki je sam plemenitaš,
je v spodnji zbornici predlagal, naj se
odpravi vsako plemstvo. Za predlog se je
delavska stranka izrekla soglasno, kon-
servativci pa so se nekoliko obotavljali.
Zato je proglasil predsednik zbornice
predlog kot v drugem čitanju za sprejet.

KRUPP V JEČI.

Düsseldorf, 11. maja. (Izv.) Kruppa in
tovariše, ki so bili skupno znjim obsojeni,
bodo v sredo prepeljali v ječo Derendorf,
kjer bodo ostali do odločitve o reviziji pro-
cesa.

Trije demokratiški mandati razveljavljeni.

SEJA VERIFIKACIJSKEGA ODBORA.

Belgrad, 10. maja. (Izv.) Na današnji
seji verifikacijskega odbora, ki se je za-
čela ob 9. dopoldne, se je vršil oster boj
med demokrati in radikali, ki so hoteli
razveljaviti tri demokratiške mandate. Slo-
venci in Muslimani so v tej debati bili
nevtralní, izjavljajoč, da kot opozicija ne
morejo nastopati ne za radikale in ne za
demokrate, ampak da se je treba držati
strogo določen zakona.

Najprvo sta prišla na vrsto dva de-
mokratiška mandata iz Črne gore. Radikal
dr. Kojić je predlagal, naj se ta dva de-
mokratiška mandata razveljavita, češ da je
nosilec demokratiške liste v Črni gori bil
Božo Vukotić, ki je član kasacijskega so-
dišča ter je vsled tega mogel vplivati na
volivce. Proti temu predlogu je najprvo
govoril Vukotić sam, ki sicer ni član veri-
fikacijskega sodišča ter tudi radikal Des-
nica. Nato je bila seja kratko prekinjena
ter so radikali imeli kratko posvetovanje.
Nato izjavi Marko Gjuričić, da bodo ra-
dikalci glasovali s principielnega stališča
brez vsakega strankarstva za to, da se
oba mandata razveljavita. Končno odloči-
tev ima v rokah itak parlament. V imenu
demokratov in zemljoradnikov je nato
dr. Kumanudi prebral izjavo, v kateri
ugovarja razveljavljanju ter izjavlja, da
se ne bo udeležil glasovanja. Nato se je
vršilo glasovanje, ki je odločilo, da se
demokratiška lista v Črni gori razveljavi,
ostali mandati pa potrdijo. S tem odpa-
deta dva demokratiška poslanca, Božo Vu-
kotić in Todor Božović.

Demokrati so sprejeli to glasovanje
z vdano resignacijo.

Nato je verifikacijski odbor razprav-
ljal o volitvah v timoškem okrožju. Tu je
bil nosilec demokratiške liste Mijović, po-
močnik notranjega ministra, ki je podal
ostavko šele dva meseca pred volitvijo,
mesto 1 leto, kakor določa zakon za po-
litične uradnike. Mijović sam se je branil
najprvo, češ, da ni politični uradnik. Nato
sta govorila radikal Vasa Jovanović in
Grgin, da se lista razveljavi. Proti sta go-
vorila demokrat dr. Kumanudi in Pečić,
za pa radikal Mitrović. Pri glasovanju je
bil sprejet predlog, da se demokratiška
lista v timoškem okrožju razveljavi, vsled
česar odpade zopet eden demokratiških
poslancev.

Seja ministrskega sveta.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Danes ob
5. do 8.15 ure zvečer se je vršila seja
ministrskega sveta. Na seji je notranji
minister Vujičić obširno poročal o polo-
žaju v državi. Vsled poraza, ki so ga do-
živeli na sejah verifikacijskega odbora,
so začeli demokrati potom svojih ljudi
akcije za protestne shode in revolte. Mi-
nister Vujičić je izdal najstrožje nare-
d-be, da se tako razdiralno delo prepreči.
Ministrski svet je odobril korake notra-
njega ministra in mu dal nadaljna na-
vodila ter proste roke, da tudi v bodo-
če nastopi najstrožje proti vsakemu ta-
kemu delovanju.

Nato je finančni minister predložil
zakonski načrt o izrednih kreditih. To so
kredit, ki jih je ministrski svet odobril
izven proračuna in ki znašajo nad 600
milijonov dinarjev. O tem zakonu bo mi-
nistrski svet razpravljajl še na jutrišnji
seji.

Minister za socialno politiko je med
ministre razdelil načrt invalidskega za-
kona, pravosodni minister za zakonski
načrt o sodnikih.

Nato je ministrski svet razpravljajl
o delu verifikacijskega odbora ter je po-
polnoma odobril držanje poslancev radi-
kalne stranke. Ker je verifikacijski od-
bor svoje delo dovršil — je ministrski svet
ponovno sklepal o sklicanju narodne
skupščine. Ministrski svet je mišljenja,
naj bi se seja vršila v torek in je toza-
devno dal navodila začasnemu predse-
dniku narodne skupščine dr. Pelešu, da
more pravočasno sklicati poslance. Mini-
strski svet je dalje sklenil, naj se vse

Seja se je ob pol 1. popoldne preki-
nila ter nadaljevala ob pol 5. popoldne.
Na vrsto je prišel mandat dr. Ribarja v
virovitiški županiji na Hrvatskem.

Dr. Kumanudi je v imenu demokra-
tov izjavil, da se morajo uničiti vsi gla-
sovi Rusov v tej županiji ter sorazmerno
razdeliti na vse stranke. Če se to zgodi
bi Ribar dobil količnik in bi bil izvoljen.
Rusi nimajo pravice glasovanja. Dajati
Rusom volivno pravico, se pravi, prihajati
v navskrižje z zakonom. V istem smislu
je govoril demokrat Krizman. Ko je go-
voril še radikal Ranković, je dr. Ho-
hnjec v imenu Jugoslov. kluba izjavil:
Če naj obvelja zahteva demokratov, da se
uničijo ruski glasovi v tej županiji, bi mo-
rali uničiti njihove glasove po celi državi.
Mnenje SLS je, da bi Rusi ne smeli imeti
volivne pravice pri nas, ker niso naši
državljeni. Toda volivni zakon jim žal
daje to pravico. In za ta zakon so izdelali
skupno radikali in demokrati ter zanj gla-
sovali, dočim smo se mu mi upirali. Se-
danji dogodki so tedaj le posledica last-
nega demokratiškega delovanja, ki se se-
daj maščuje. Govorili so še radikali Gju-
ričić, demokrat Pečić in Kojić (rad.). Skle-
ne se, da se ta zadeva odloži, dokler ne
predlože svojih polnomoči tudi Radićevi
poslanci.

Ob 6. zvečer je bila seja končana.
Referenti za skupščino so: Kojić in Grgin
(radikali), Pera Marković za demokrate
in Dimitrijević za zemljoradnike.

Demokrati groze, da bodo v skup-
ščini obstruirali in delali pasivno rezis-
tenco.

VERIFIKACIJSKI ODBOR KONČAL SVOJE DELO.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Danes ob 6.
zvečer se je vršila zadnja seja verifikacijs-
kega odbora. Na seji je bilo prebrano po-
ročilo o delovanju odbora, katero sta se-
stavila poslanca Kojić in Grgin. Poročilo
je zelo objektivno in so ga vsi člani od-
bora podpisali brez protesta. Demokrati
so oddali svoje odvojeno mišljenje. Nato
se je predsednik Gjuričić zahvalil za de-
lovanje in izjavil: Četudi so bile seje več-
krat burne, vendar je delo odbora pravo-
časno in srečno dovršeno.

delo v parlamentu smatra za nujno in so
v tem smislu dana navodila dr. Pelešu.
Kar se tiče redukcije uradništva je
dal ministrski svet popolnoma svobodne
roke finančnemu ministru dr. Stojadinovi-
ću, da redukcijo izvrši s člani komisije,
katero je svoj čas imenoval ministrski
svet.

Na koncu seje je zunanji minister
dr. Ninčić poročal o podpisu konvencije
o svobodni coni v Solunu. Na posebno
željo grškega zunanjega ministra Ale-
ksandrisa se ta vsebina te konvencije za
sedaj še ne objavi.

Seja načelnikov klubov.

Belgrad, 11. (Izv.) Danes popoldne ob
4. je bila sklicana seja načelnikov parla-
mentarnih klubov. Zadeva je namreč taz
Ako jutri do 6. ure ne bo dotiskano po-
ročilo verifikacijskega odbora, tako da se
jutri ne bi moglo razdeliti med poslance,
potem seja parlamenta ne bo v ponedeljek,
ampak v torek. Na prvi seji skupščine bo-
do sprejeti vsi mandati, proti katerim ni
bila vložena nobena pritožba. Za razpra-
vo o ostalih mandatih je odločenih pet na-
daljnjih dni. Naslednji dan bodo poslanci
zapriseženi in na sledeči seji skupščine so
bo izvolili predsedstvo.

Redukcija uradništva.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Kar se tiče
redukcije uradništva je stvar sledeča:
Predvsem je ministrski svet sklenil, da se
reducira 10% vsega uradništva. Redukci-
ja se bo izvršila se bo izvršila s finančne-
ga stališča, da bo tembolj uspešna t. j. da
se bodo proračunski izdatki za uradništvo

zmanjšali za 10%. Po redukciji se bo napravil zapisnik reduciranih uradnikov, da se pri eventualno izpraznjenih mestih morejo ponovno poklicati v državno službo reducirani kvalificirani uradniki. Pri redukciji se bo pazilo predvsem na kvalifikacijo, na vestnost in zmožnost pri izvrševanju službe in na prenapolnjenost v posameznih uradih. Poleg tega se bo, kot smo že poročali, ob priliki sprejetja uradniškega zakona izvršila še ena redukcija.

Demokratski poslanci potrli.

Belgrad, 11. (Izv.) Jutri dopoldne ob desetih bo seja demokratskega kluba. Na seji se bo v prvi vrsti razpravljalo o stališču, ki naj ga klub zavzame na sejah parlamenta. Na seji se bo sprejelo oddvojeno mišljenje demokratov o delu verifikacijskega odbora. Demokratski poslanci so zelo potrli, posebno poslanci-kmeti, ki so nezadovoljni s politiko Svetozara Pribičevića in Davidovića, ker vidijo, da radi te politike ne morejo nič pomagati svojim volivcem, da jih zadovoljijo. Kar se tiče demokratskega oddvojenega mišljenja, bodo v njem v izveščku govori demokratskih poslancev na sejah verifikacijskega odbora. Gotovo je, da bo skupščina to njihovo oddvojeno mišljenje odbila.

Atentat na sovjetsko delegacijo v Švici.

NACELNIK DELEGACIJE VOROVSKI MRTEV.

Lausanne, 11. maja. (Izv.) Zastopnik ruske sovjetske vlade v Rimu Vorovski je bil včeraj tukaj umorjen.

Lausanne, 11. maja. (Izv.) Včeraj zvečer je bil nenadoma izvršen atentat na člane ruske sovjetske delegacije v jeditnici hotela «Cecil». Napadalec je oddal več streliv na zastopnika sovjetske vlade v Rimu Vorovskega, na načelnika ruskega tiskovnega urada Ahrensa in na delegata Dimitrijeva. Slučajno v hotelu navzoči zdravniki so ugotovili, da je Vorovski mrtev, pri ostalih dveh članih pa so konstatirali smrtnonevarne poškodbe.

Napadalec so takoj prišli in ga izročili policiji. Po dosedanjih ugotovitvah je član neke švicarske fašistske proti komunistom naperjene organizacije »Narodna liga«.

Lausanne, 11. maja. (Izv.) Po ruskih poročilih je že v nedeljo zvečer prišlo več gospodov v hotel »Cecil«, ki so želeli govoriti z delegatom Vorovskim. Načelnik ruskega tiskovnega urada Ahrens je gospode sprejel. Napram njemu so se pritožili, da je Vorovski v svojih notah ubral tak ton, ki je za Švico žaljiv. Ahrens je odgovoril, da obžaluje, če se gospode čutijo užaljene, obenem pa jim je svetoval, naj si poiščejo zadoščenja s pomočjo švicarskih oblasti. Po tem odgovoru so se gospode odstranili, ne da bi bil kdo izrekel kakšno grožnjo.

Bern, 11. maja. (Izv.) Predsednik švicarske republike Motta je takoj, ko se je izvedelo za umor Vorovskega, sklical sejo zveznega sveta, ki je sklenil dati izjavo, v kateri izraža svoje ogorčenje, da se je izvršil zločin na švicarskih tleh. Tem bolj je še obžalovanja vredna okolnost, da se je izvršil zločin v mestu, kjer zboruje mednarodna konferenca. Po nalogu zveznega sveta bo odšel v Lausanne poseben odposlanec švicarske vlade, da izrazi ruskim zastopnikom in prizadetim rodbinam sožalje švicarske vlade.

Bern, 11. maja. (Izv.) Vodja sovjetskega zastopa v Berlinu je danes zaprosil pri švicarski vladi za potni vizum v Švico.

Lausanne, 11. maja. (Izv.) Truplo Vorovskega so danes prepeljali v patološki zavod tukajšnjega vseučilišča. Ranjeni člani ruske delegacije so danes zapustili bolnico in so bili izročeni privatni postrežbi. Napadalec bo ostal še nadalje v zaporu, da bo preiskovalnemu sodniku vedno na razpolago.

Lausanne, 11. maja. (Izv.) Vorovskega so že ob pričetku konference vprašale švicarske policijske oblasti, če želi kakšnega varstva. On je vsako varstvo odklonil. Ravno tako tudi ni nikdar ničesar omenil o kakršnih grožnjah.

Bern, 11. maja. (Izv.) Centralni komite komunistične stranke v Švici je objavil v Berlin smrt Vorovskega in poškodbe obeh delegatov. V menu stranke je komite izrazil sovjetski vladi svoje sožalje. Obenem je komite sporočil v Berlin, da pripravlja veliko protestno akcijo in je prošil za navodila ob priliki pogreba.

Lausanne, 11. maja. (Izv.) Danes zjutraj je preiskovalni sodnik zaslišal morilca Conradia, ki je ponovno izjavil, da je hotel maščevati svojo v Rusiji umorjeno družino. Na vprašanje, kateri organizaciji pripada, ni hotel dati nobenega odgovora. Sled vodi v Ženevo, od koder je Conrad včeraj baje prejel denarno pismo. Stanje obeh ranjenih ruskih delegatov, ki so ju prepeljali v bolnišnico, je neizpremenjeno.

Defenzivna pogodba med Jugoslavijo in Romunijo.

Praga, 11. maja. (Izv.) »Lidove Noviny« poročajo, da bo v kratkem na tri leta podaljšana defenzivna pogodba, sklenjena med Jugoslavijo in Romunijo, kakor je bila nedavno podaljšana slična pogodba med Češkoslovaško in Romunijo.

Francosko-nemški konflikt v angleški zbornici.

London, 11. (Izv.) Na današnji seji spodnje zbornice je opozoril Simons vlado, da neke odredbe zasedbenih oblasti v ozemlju ob Saari, ki predvidevajo najtežje kazni za stvari, ki se v drugih državah jako malo ali pa sploh ne kaznujejo. Ozemlje ob Saari je jako goste naseljeno in sicer skoro izključno od Nemcev. Uprava ozemlja ob Saari je bila poverjena Društvu narodov. Zato je stvar največje važnosti, da britanska vlada poskrbi, da se bodo izdajale na tem ozemlju postave, ki se dajo opravičiti. — Naučni minister Wood, ki je Simonsu odgovarjal, je v svojem odgovoru dejal, da se vlada popolnoma zaveda, da obstoje v ozemlju ob Saari težavne razmere. Vlada pa je mnenja, da bi bilo treba uvesti nepristransko preiskavo in objektivno upravo na saarskem ozemlju potom Društva narodov. Vlada se ne bi protivila tozadevni izmenjavi misli s člani Društva narodov zlasti pa s Francijo. — Tekom nadaljne razprave je predlagal lord Fischer, da se poveri Društvu narodov študij razmer na saarskem ozemlju. — Asquith se je pridružil predlogu Simonsovega. Dalje je predlagal, naj predsednik upravne komisije za ozemlje ob Saari ne bo Francoz, ker bo to škodilo objektivnosti uprave. — Državni podtajnik Mac Neill je izjavil, da tudi nemška propaganda otežuje nepristransko upravo na tem ozemlju. Po njegovih mislih tudi sklicanje seje Društva narodov v ta namen v sedanjem trenutku ne bi bilo prikladno. Koncem govora je naglašal potrebo priateljstva med Anglijo in Francijo, ki se da vzdržati kljub trenutnemu zapletenemu položaju. — Pri glasovanju so bili predlogi opozicije z malenkostno večino odbiti.

ANGLEŠKO-RUSKA POGAJANJA.

London, 11. maja. (Izv.) Odgovor sovjetske vlade na angleško noto glede oškodnine za zaplenjene angleške ribiške ladje je zelo pomirljiv. Sovjetska vlada pa naglašja, da pripada Rusiji vrhovna oblast nad morjem 5 km od obali. Končno izjavlja ruska vlada, da je voljna predložiti celo zadevo mednarodnemu razsodišču.

London, 11. maja. (Izv.) Delavska stranka je sklenila sovjetski vladi priporočati, vzdržati se vsakega koraka, ki bi utegnil poostriti razmerje med Anglijo in Rusijo.

London, 11. (Izv.) Angleška vlada je naslovila na sovjetsko vlado novo noto zaradi poravnave zadeve zaplenjenih angleških ribiških ladij, ki so lovile ob mürmanskem obrežju in jih je sovjetska vlada zaplenila. Kakor zatrjujejo, nova nota nič ne spreminja položaja, nastalega vsled znane ultimata angleške vlade na sovjetsko vlado radi držanja ruske vlade napram raznim veroizpovedanjem in zadoščenja oškodovanim angleškim državljanom.

BONAR LAW BOLAN.

London, 11. maja. (Izv.) Kakor javlja listi, se zdravstveno stanje Bonar Lawa (bolezen v grlu) kljub potovanju po morju ni zboljšalo.

MADŽARI SE POGAJAJO.

Budimpešta, 11. maja. (Izv.) Iz Londona poročajo, da sta ogrski ministrski predsednik in finančni minister Kallay po končanih konferencah z guvernerjem angleške državne banke, z zastopniki tvrdi Rothschild in Schröder in z bivšim ministrskim predsednikom Lansdownom odpovala v Pariz. Napram časnikarjem se je izrazil grof Bethlen o uspehu svojih pogajanj zelo optimistično.

ITALIJANSKI MAKSIMALISTI IN KOMUNISTI.

Rim, 11. (Izv.) Maksimalisti so od komunističnega vodstva ponujano sodelovanje proti fašistom odklonili, baje radi tega, ker je bilo povabilo komunistov v preveč samozavestnem tonu.

LETALSKI PROMET PREKO EVROPE.

Monakovo, 11. (Izv.) Včeraj se je tukaj vršila mednarodna konferenca za ureditev prekoevropske letalske prometne službe. Prekoevropski letalski promet bi vezal Francijo preko Švice, Avstrije, Mažarske z Rusijo. Promet bi se vršil vsako leto od 14. maja do 14. oktobra.

NAPAD NA CAILLAUXA.

Toulonse, 11. (Izv.) Bivšega francoskega ministrskega predsednika Caillauxa je neki neznanec med prehodom napadel in mu s palico prizadejal nekaj lahkkih poškodb.

PARLAMENTARNA KRIZA NA ČESKEM.

Praga, 11. (Izv.) Kakor javlja »Prager Tagblatt«, se je notranja kriza med parlamentarnimi strankami zelo poostila. Prevladuje mnenje, da bo sedanja vlada kmalu odstopila, na njeno mesto pa bo stopila uradniška vlada pod predsedstvom bivšega ministrskega predsednika Černega. Uradniška vlada bi najprej izvršila občinske volitve, izid teh pa bi odločil, ali naj se razpišejo tudi nove volitve za državni zbor.

MARŠAL FOCH V KRAKOVEM.

Krakov, 11. maja. (Izv.) Maršal Foch je danes prispel semkaj.

Pridobivajte novih naročnikov!

Štedenje v državnem gospodarstvu.

Lord Inchape, član slovitih komisij Gedes, je priobčil v pariškem »Journal des Débats« zanimiv članek o smernicah, ki so vodile to komisijo pri njenem delu.

Po hipnem dvigu industrije in trgovine leta 1919/1920 je v Angliji nastopil tem hujši padec proizvodnje, povzročen vsled zvišanja lastne proizvodne cene produktov tako doma kakor v inozemstvu. Skladišča so se prenapolnila, delo v tovarnah se je zmanjšalo ali se je ponekod popolnoma ustavilo in število brezposelnih je naraščalo. Izmed sredstev, ki naj temu odpomorejo, je angleška javnost takoj kot eno najbolj učinkovitih spoznala splošno štedenje, predvsem pa v državnem gospodarstvu. Sicer so posamezni resori vsled nasveta vlade, naj sami črtajo v svojih izdatkih, kolikor le morejo, izjavili, da bi mogli vsi skupno prištediti 75.000.000 funtov šterlingov, toda to je bilo še premalo. Kancelar zaklada Sir Robert Borne je imenoval komisijo za redukcijo državnih izdatkov, ki so jo potem po imenu svojega predsednika prekrstili v

komisijo Geddes.

Kar je pri tej komisiji bilo najbolj značilno, je to, da se je sestavila iz samih zasebnih komercialnih strokovnjakov in sicer: Geddes, bivši generalni ravnatelj Severo-vzhodne železniške družbe (North-East Railway), Farington, predsednik Velike centralne železnice, Granet, generalni ravnatelj Južne železnice, Maclay, ladjegradatelj in lord Inchape. V komisiji ni bilo nobenega parlamentarca in nobenega birokrata; le Geddes je v toliko posvečen v birokratični aparat, v kolikor ga je poznal iz dobe, ko je bil nekaj časa prometni minister. Komisija je tudi dobila čisto poseben mandat, kakršnega doslej še nobena taka komisija ni imela: da ima izvesti redukcijo stroškov v vseh resorih, ne da bi imel kdorkoli pravico se v njeno delo vtikati in sicer v tako kratkem roku, da bo mogel kancelar zaklada že proračun za leto 1923 sestaviti na podlagi od nje naznačenih redukcij. Vlada si je seveda pridržala pravico te redukcije premotriti in izpremeniti; kar pa se tiče parlamenta, se mu proračun itak predloži. Na ta način se ustavne pravice ljudskega zastopstva popolnoma varujejo, obenem pa se prepreči umešavanje politikov in političnih nagibov v potek prevažnega dela, ki zahteva popolno politično nepristranost in desinteresanost ter finančno-trgovsko znanje in izkušnost, pridobljeno pri vodstvu velikih rentabilnih podjetij.

Vodilne smernice redukcijskega dela.

Te smernice so seveda produkt posebnih gospodarskih razmer in potreb Anglije. Dočim bo morala vsaka država, ki bo hotela po zgledu Anglije reducirati svoje stroške, z ozirom na komisijo in njeno sestavo iz finančno-komercialnih strokovnjakov točno slediti primeru Anglije, ako bo hotela doseči vpoštevavanja vreden rezultat, ne bo mogla vsaka v celoti posnemati drugih smernic njenega dela, zlasti ne v tem pogledu, da bi znižala plače uradništvu, kakor se je to zgodilo v Angliji. To pa iz enostavnega razloga, ker izvenzemski Anglijo in Ameriko, nikjer na svetu niso cene življenjskih potrebščin tako padle, da bi bila taka operacija mogoča, ampak: indeks žalibog še vedno le raste. Pač pa sta vredna velikega vpoštevavanja dva druga delovna principa Geddesove komisije: namreč načelo, da se ne smejo zvišati davki in da se morajo poravnati vsi dolgovi, tako da uničenje defi-

F. R. v. Lama:

S potov svetovne cerkve.

Vsikdar zanimivo in za iskrenega katoličana povzdigujoč je pogled v neumorno svetovno snovanje katoliške cerkve. Na vse strani vodijo njena pota in povsodi klije ob njih kultura, ljubezen do večnih vrednot, ki jih ona čuva in goji. Obrnimo le kratek pogled po daljnem omikanem svetu.

Mesto Chicago stremlje v vsem za orjaštvom; biti vselej the biggest in the world, to je želja tega mladega velikana med ameriškimi mesti. Od tega ima korist tudi katoliška stvar, kajti tudi njene ustanove se prilagajajo orjaški meri, ki je tu v rabi. O tem nas prepriča škofijsko semenišče, ki se pravkar gradi.

Čičaška nadškofija, ki se je ustanovila 1834. l., šteje danes 344 cerkva in 1066 duhovnikov; pri tem je pa imela še l. 1916. samo deško semenišče s 450 dijaki. Potreba lastnega duhovskega semenišča se je vedno bolj čutila in je postala pereča, ko se je l. 1917. v gotično-francoskem slogu razširjeno deško semenišče brž izkazalo kot nezadostno. Nadškofu msgr. Mundeleru je pa le bdela pred očmi še obsebnost misel; ustanoviti v zvezi z duhovskim semeniščem veliko katoliško univerzo. Ko je leta 1920. dobil legat pol milijona dolarjev, se je takoj lotil uresničenja temisli. V bližini Libertyville, poldrugo uro železniške

vožnje od glavnega mesta, je kupil veliko zemljišče z več zgradbami, v katerih je bila preje nameščena neka zasebna trgovska šola. Polagoma so k temu dokupili še sosedna zemljišča v obsegu 1100 ameriških akrov; zemljišče je deloma lepo zaraščeno gričevje in obsega med drugim veliko jezero. Široka glavna cesta in pet mostov vodi do glavne skupine zgradb, katerih del je že dovršen, in sicer spalnice za slušatelje filozofije — dar škofijske duhovščine nadškofu. V zgradbi je 200 sob, katerih vsaka ima svojo lastno kopalnico. Dalje so v tej skupini šolsko poslopje z dvoranami za predavanja, refektorij s kuhinjo, hiša za redovne sestre, elektrarna za ogrevanje in razsvetljavo. Zgraditi je treba še dormitorij za bogoslovce, knjižnico, gledališče, športno poslopje, osrednjo kapelo in upravno poslopje. Tu se od katoliške strani prvič uporablja angleško-georgijski vilni slog, ki je veljal doslej kot tipično protestantski. Glavni trg bo okrašen s soho Brezmadežne na visokem stebri, ki bo točno posneta z enakim spomenikom v Rimu na Piazza di Spagna.

Vrhovno vodstvo v novem »Semenišču Matere božje Jezerske, si je seveda pridržal nadškof, ki mu pomaga kot prefekt za disciplino še mlad duhovnik — dr. Gerard Kiley; duhovno vodstvo imajo v rokah oo. jezuitje. Prvo leto filozofije obiskuje sedaj 82 dijakov. A akademskih disutacijah je obvezna latinščina; sploh

so vse predpise in pravila v polnem obsegu prevzeli iz rimskih kolegijev in univerz.

Fizikalni in kemijski kabinet sta opremljena z najmodernejšimi napravami, knjižnico krase italijanske slike in bakrorezi po starih mojstrih in mnogo poklonjenih znanstvenih dragocenosti že čaka, da jih prenese v nove prostore, kakor hitro bodo dovršeni.

Severnoameriški katoličani so začeli energičen boj proti cerkvi sovražni ločini Ku Klux Klanu, ki ima na vesti mnogo cerkvenih požigov in drugih zločinov in ki iz vseh sil dela na uničenje katoliških šol. Kolumbovi vitezi so sklenili v tej stvari odločne ukrepe in osebno prevzeti varstvo cerkvenih poslopij. Za Quebec se je ustanovila posebna varnostna straža. V Chicagu se je vršilo proti Ku Klux Klanu veliko zborovanje v koloseju, katerega se je udeležilo nad 20.000 ljudi; govorniki so naglašali, da je ta organizacija protiameriška, ker izpodkopava narodno edinost in disciplino ter zahtevali, da se Klanovi člani brezobzirno iztrebijo iz javnih služb.

Odločen nastop krščanskih družinskih očetov v Chicagu proti nemoralnemu filmu je imel popolen uspeh. Sedaj se je začela akcija proti nemoralni književnosti. Na velikem shodu v hotelu Astor v New Yorku je višji sodnik Ford predložil veliko množino nemoralnih knjig, ki so jih

starši in učitelji pobrali nedoraslim dečkom in deklicam. Dosedanji zakon je v tem pogledu nezadosten, ker je nejasen in dovoljuje svojevoljno razpolago; prizadevanja gredo za tem, da se zakon izpopolni.

Pod rusko vlado na Poljskem so tudi v Varšavi zgradili razkošno rusko katedralo neoporečne umetniške vrednosti, ki je bila zamišljena kot grozeča trdnjava tedaj proti zapadu napredujočega ruskega razkola. Kakor so poročali listi, je sklenila poljska vlada, da to cerkev poruši v znamenje, da je propadla ruska oblast nad Poljsko. Katoličani tega postopanja ne moremo odobravati in moramo le želeeti, da se katoliška cerkev na Poljskem tega vandalizma v nobenem pogledu ne udeležuje. Spomnimo se, kakšno stališče je v takih slučajih zavzemalo praksiščanstvo, ki niti poganskih umetnih zgradb ni podiralo, ampak prezidavalo v katoliška svetišča; o tem dovolj zgovorno priča rimski Pantheon. Razen tega se s tem daje orožje vzhodnemu razkolu tam, kjer ima moč v rokah da na enak način postopa nasproti katoliškim svetiščem. Sploh pa ne bi škodilo če bi Poljake ta zgradba vedno spominjala na nekdanje tuje gospodstvo in jih svarila pred ponavljanjem zgodovinskih napak.

O mariavitiž že dolgo ni bilo nič slišati. Zadnjič se je pa med njimi samim zvedelo, da so se njihovi duhovniki skrivnem poženili. Nato je duhovnik Ivu

ta, oziroma proficit izvira po večjem delu iz neusmiljenega štedenja. Tako bi n. pr. Anglija mogla imeti po Geddesovi redukciji, ki se razteza na vse resore, na urade in osebe, uravnotežen brezdeficiten proračun tudi v slučaju, ako ne bi bila znižala uradniških plač; tako pa ima celo velik proficit 100 milijonov funtov sterlingov. Sicer pa je znižanje plač minimalno, namreč za 5 odstot. in se je zaenkrat efektuiralo samo pri učiteljskem osebju, kar se tiče uradništva. V glavnem je šla komisija za tem, da prištedi toliko, da se bo mogel znižati dohodninski davek, ki angleško zasebno podjetnost najbolj teži in se smatra, ako gre čez izvestno mero, za največjo oviro zasebnoprodukcijskega podneta. Vlada je v svojem budžetu za 1923 ta davek res tudi znižala in sicer zaenkrat od 6 šilingov na funt na 5 šilingov.

Štedenje in njega učinek.

Komisija je začela svoje delo 3. avgusta 1921 in ga dokončala 2. februarja 1922, je bila torej z ogromnim delom pregleda budžetov vseh resorov in reduciranjem, katero se je izvršilo seveda z ozirom na mnogostranske interese države, gotova v 6 mesecih! Plačan je bil le sekretariat komisije, člani sami pa so delali zastoj. Celotno prištedeno vsoto je komisija izračunala na 86.844.175 funtov sterlingov, h katerim se je prištelo 16.000.000 funtov, ki rezultirajo iz redukcije stroškov za vojno brodovje glasom washingtonske pogodbe, tako da se je vsega skupaj prištedilo nad 100.000.000 funtov, kakor se je to že a priori označilo kot ideal, ki naj ga komisija skuša doseči. Lord Inchape žal ne pove, po kakšnih načelih se je izvršila redukcija osebja, kajti to bi bilo za nas jako velike praktične vrednosti. V stvarnem oziru je komisija največ črtila pri armadi, mornarici in v prosvetnem resoru, in sicer pri armadi 22.500.000 funtov, kar je vlada reducirala na 17.000.000; pri mornarici 21.000.000, kar je vlada reducirala na 10.000.000; pri prosveti 18.000.000, kar je vlada reducirala na 6.500.000. Največja naslednja redukcija se je izvršila pri vojnih penzijah in sicer za 6.000.000, kar je obveljalo v celoti tudi v proračunskem predlogu vlade. Najmenj se je reduciralo v resoru za trgovino in poljedelstvo. Najbolj je značilno veliko črtanje pri mornarici, ker dokazuje, da se da štediti celo v onem resoru, ki je za obrambo Britanije najbolj važen. Črtalo se je pač vse, kar je očitno nepotrebno, pa je dozdej požiralo velike vsote: tako n. pr. je črtana celo kralju, vladarju prve pomorske veselice na svetu, njegova jahta, tako da se je te dni odpeljal v Italijo ne z jahto, kakor doslej vedno, marveč z zasebnim parnikom do Calaisa, odtod pa po železnici!

Nekatere podrobnosti.

Pri mornarici se je predvsem prodal ves vojnobrodovni in transportni material s skladi vred, ki so se nakupili tekem vojne. To delo je bilo poverjeno enemu samemu človeku, lordu Inchape, ki ga je zastoj opravil in vestno izvršil, ne da bi en sam šiling izgubil. Prodaj je vsega skupaj okoli 1000 brodov ali 4.000.000 ton, za kar je država inkasirala 57.000.000 funtov. Prodaj pa se je tudi ves nepotrebni skladiščni in kurivni material in se je izvršila zlasti stroga revizija osebnega in materialnega statusa garnizij v inozemstvu in kolonijah.

Admiraliteta se je seveda hudo branila, kadar je dosegla le toliko, da je vlada redukcijo znižala na polovico, pri kopni armadi pa sprejela le malo menj od vsote, ki

jo je določila komisija. Najbolj pa se je branil prosvetni resor. Komisija pa je trdovratno vztrajala na tem, da so se baš izdatki za ta resor od leta 1913/14 dalje zvišali v taki proporciji, kakor dejanskim potrebam na noben način ne odgovarja in sicer je državni prispevek k ljudski prosveti leta 1913/14 znašal 15.320.000 funtov, leta 1922/23 pa 51.550.000, dočim so prispevki avtonomnih oblasti znašali leta 1913/14 16.190.000, leta 1922/23 pa 38.300.000 funtov. Vštevisi stroške za šolstvo na Škotskem in državnih prispevek univerzam, znaša celokupna prosvetna potrebščina 103.880.000 funtov. Od teh je komisija črtala 18 milijonov, kar je vlada reducirala na 6 in pol milijonov. Razum objektivnih redukcij je komisija izvršila redukcijo na plačah za 5 odstot. z ozirom na to, da je tozadevno svoječasno zvišanje plač učiteljskega osebja za 175 odstot. baziralo na 161 odstot. indeksu predvojnih cen, kar pa danes že zdavnej več ne odgovarja dejstvom.

Javno mnenje.

Javno mnenje je bilo ves čas na strani komisije. Le-ta je svoje delo uporabila sistematično za politično vzgojo mas, katerim je svoje delo in vodivne smernice pojasnjevala tako, da danes vsak Anglež ne govori skoro o ničemer drugem nego o narodnih finančah, odplačevanju dolgov in potrebi štedenja. Vsi, neizvzemaši vlado, so tudi edini v tem, da je davkoplačevalna zmožnost prebivalstva dosegla svoj maksimum, preko katerega ne sme več iti in mora budžetno leto 23/24 prinesiti nadaljnje znižanje davkov. Komisija pa je blagodejno vplivala tudi na delavske strokovne organizacije, da so proporcionalno z znižanjem cen privolile v znižanje mezd, vpoštevajoč obči blagor, ki terja zvišanje produkcije in dela ob pocenitvi produkcijskih stroškov. To javno mnenje je bil tisti mogočni faktor, ki je izvrševal najmočnejši pritisk na vladni in politični aparat, da so se načela komisije uveljavila.

Drugi važni učinek delovanja Geddesove komisije je ta, da so uvedle sistem skrajnega štedenja tudi avtonomne občinske oblasti.

O tem, kako se je reducirala proračun Indije, pa spregovorimo prihodnjič.

Iz zunanje politike.

* **Politična potovanja.** V Evropi se začenja vnanji položaj nekoliko izpreminjati. To nam dokazuje potovanja francoskega maršala Focha v Varšavo, v Prago, v Belgrad in v Bukarešto, potem pa potovanje angleškega kralja v Rim. Vse kaže na neko napetost med Francijo in Anglijo. Mažarski časopisi ta potovanja tolmačijo tako, da bo stara antanta razpadla na dve skupini. Prvo skupino bi tvorili Francozi z malo antanto, drugo pa Angleži z Italijani.

* **Medzavezniška parlamentarna konferenca.** Dne 18., 19. in 20. maja t. l. bo zborovala v Pragi medzavezniška parlamentarna konferenca. Konferenca se udeležijo tudi zastopniki našega parlamenta. Jugoslovanski klub je delegiral kot svoje ga zastopnika poslanca Sušnika.

* **Mussolini n liberalci.** Načelstvo italijanske stranke je poslalo Mussoliniju pismo, v katerem se mu ponuja za iskreno sodelovanje. Pravijo pa v svojem pismu, da to sodelovanje se ne sme omejiti samo na odnose med vlado in med načelstvom liberalne stranke. Dejstvo je, da zavzemajo v skoro vseh provincijah fašistovske organi-

zacije nasproti liberalnim očitno sovražno stališče. In to niso sami posamezni slučaji, ampak se to nasprotstvo opaža povsod. Zato upa načelstvo liberalne stranke, da bo Mussolini tem razmeram odpomagal in tako omogočil iskreno in trajajoče sodelovanje. Načelstvo pa hoče pridržati samemu sebi predpravo, dajati politične smernice svoji stranki in bo zato tudi ustanovilo poseben list, kot svoje uradno glasilo. Mussolini je odgovoril liberalcem, da njegova vlada ne zavrača sodelovanja nacionalnih strank, hoče pa da je to sodelovanje trdo, iskreno brez spekulativnih skrivnih namer, v katerem slučaju mora fašizem zavzeti iz politično moralnih vzrokov položaj absolutne intransigence. Kar se tiče omenjenega nasprotstva, se pa ne sme generalizirati. Če so nasprotstva, so liberalci krivi, ker je liberalizem zelo različen in kaže v raznih provincijah razno lice, in marsikje to lice ni prav spoštljivo. Mnogi liberalci vodijo malenkostno vojsko proti vladi. Kadar bomo stali nasproti jedinstveni liberalni stranki, očisti se v svojih osebah, sekcijah in novinah, takrat bomo lahko sodelovali: ko se bo to doseglo, še-le takrat bo naše sodelovanje tesno in učinkujoče, danes zamore biti le delno. — Torej zopet poziv na stranko, terih fašistovskih korifej in višjih uradnikov proti njegovi stranki. Mussolini pravi v svojem odgovoru Cesarju, naj mu navede imenoma vse slučaje, kraje in osebe, da stvar uredi.

* **Maršal Foch v Pragi.** Za sprejem maršala Focha delajo v Pragi velike priprave. Po določenem programu pride maršal Foch v Prago 14. maja. S kolodvora se pelje v slavnostnem sprevodu na Hradštin. Popoldne bo obiskal predsednika Masaryka na njegovem letovišču Lana, kjer bo tudi slavnostni obed. Zvečer pa bo maršal Foch gost vnanjega ministra dr. Beneša. 15. maja bo velika vojaška parada in obisk vojaških zavodov in naprav, zvečer pa slovesen pozdrav v mestni hiši. 16. maja obišče maršal bojišče pri Kraljevem Gradcu, zvečer pa odpotuje v Bratislavo.

* **Litvanci izgube Vilno.** Litvanski ministrski predsednik je izjavil časnikarjem po svojem povratku iz Pariza, »da Litvanska nima upanja dobiti Vilne.«

Politične vesti.

* **Kakšen sporazum hoče Korošec?** »Slovenec«? Pod tem naslovom je objavila belgrajska »Samouprava« 9. maja uvođen članek, ki se bavi s »Slovenčevim« uvodnikom o sporazumu med Srbi, Hrvat in Slovenci. Članek je za »Samoupravo« napisal »dr. Kranjac«. A tudi če ne bi bil podpisan s tem imenom, bi vseeno vedeli, da ga ni pisal Srb, ampak »Kranjac«. Glavna vsebina »Samoupravine« uvodnika je namreč pristno staroliberalno denuncijantstvo. »Kranjac« pripoveduje (recte: denuncira) namreč na dolgo in široko, kako da je »Slovenec« pisal pred volitvami o »Srbiji« (v resnici pa samo o belgrajskih upravnih nedostatkih, kar ni eno in isto, op. ur.) in kako da piše danes »nežnjo« za sporazum. Dalje podtika »dr. Kranjac« Slovenski ljudski stranki oziroma »Slovenec«, da ne zahteva kot predpogoj za sporazum nič drugega, kakor da izroče radikali vso oblast v Sloveniji v roke »klerikalcem«. To je trditve, ki jo v svojem strahu pred klerikalci dnevno ponavljata »Jutro« in »Narod«, dasiravno ni nikjer zapisano, da bi SLS morala vladati v Sloveniji, če dobi avtonomijo, ker je demokratom dana ista možnost pridobiti si zaupanje ljudstva kakor Slovenci ljudski stranki. Tega pa g. dr. Kozlovič — pardon, »dr. Kranjac« ne more sprevetiti in zato je zavrtel v »Samoupravi« čisto kranjsko liberalno polko »Strah me je«, kompozicija »Naroda« in »Jutra«. Iz »Slovenčevih« pripomb na adresu slovenskih liberalnih klečepalozov pa sklepa v svojem strahu g. dr. Kozlovič — pardon, g. »dr. Kranjac«, da zahtevajo klerikalci uničenje vseh onih elementov v Sloveniji, ki so bili že pred vojno srbofilski. S tem stavkom se je pokazal dr. Kranjac v vsej svoji duševni propalosti. Mi ga vprašamo: Ali je bil ta človek Srbofil iz ideala in zma, ali zato, da bo danes dobil kakšno nagrado za svoje srbofilstvo, predvsem seveda nagrado, da bo gospodoval z belgrajsko pomočjo nad Slovenci, tudi če ga slovensko ljudstvo tisočkrat odklanja? Proti takim nizkim kreaturam je bil naperjen en del »Slovenčevega« uvodnika, kjer smo obžalovali Srbe, da hočejo skupaj s takimi klečepalci graditi državo namesto z možmi. Kakor je videti, je »Slovenec« zadel v živo, sicer se ne bi bil javil znani intrigant »dr. Kranjac«. — »Samouprava« pa na sotrudništvu »dr. Kranjaca« ne čestita. — »Samoupravina« članek je seveda takoj objavil tudi »Narod« in pristavil, da radikali pazljivo zasledujejo delovanje klerikalne stranke. Bolj prav bi bilo, če bi bil »Narod« pristavil, da med slovenskimi liberalci denuncijantstva še ni konec in da bi še vedno radi vladali v Sloveniji tudi proti volji ljudstva in s pomočjo drugih, ker so sami za nič.

* **Kaj zanima ljudstvo?** »Jutro« pravi, da ljudi najbolj zanimajo cene sladkorja, mnogo bolj, kakor pa avtonomija. — Kdo bi si bil to mislil, da bo »Jutro« prišlo na to idejo? Nam se je zdelo doslej, da se ljudstvo najbolj zanima za »državno in narodno edinstvo« in za »demokratstvo«, ali pa za »Orjuno«, ne pa za cene sladkorja! Dokler so namreč bili demokratje na vladi, nam niso življenja prav nič posladkali.

* **Nepotrebna ljulika so kanoniki,** jezuiti itd. piše »Jutro«. — Potrebno pa je ljudstvu demokratsko žito. Samo to je smola, da je to žito po navadi pokvarjeno.

Pismo iz Srbije.

V Ljubljani, 6. maja.

Pisano je sicer v Ljubljani, toda spomini so iz Srbije. Na potovanju se težko piše. Pravite, da radi čitate te črtice iz Srbije. Razumljivo! Srbija je dežela, s katero smo zdaj tako tesno zvezani; a obenem dožela, katero smo doslej tako malo poznali. V Belgrad zdaj marsikoga od nas pelje pot, redki pa so, ki bi se spustili od Belgrada dalje doli v deželo. In vendar po samem Belgradu ne moremo in ne smemo soditi Srbije in Srbov. Takoj prvo, ko sem prispel v Niš, sem ališal marsikaj novega, zanimivega, kar mi je bilo popolnoma neznano. Kdo na primer pa je pri nase vedel, da je toliko Slovencev in katoličanov po Srbiji raztresenih!

Pa pojdimo zdaj, ko smo obiskali slovenske tujdarje pr njih težkem delu in v njihovih bednih stanovanjih, pogledat še naše rojake-naseljence na Kosovem in Ovčjem polju! Ta obisk je še zanimivejši. Tu vidimo ljudi, ki so se krčevito oprijeli njim doslej tuje zemlje in skušajo z velikanskimi težavami izbiti iz nje kruha, da bi si omogočili življenje.

Pot do naših izseljencev vodi iz Skoplja: severno na Kosovo, južno na Ovčje polje. Ta razdvojenost je velika napaka. Ta peščica naših ljudi — pa je ločena tako daleč vsakebi. Zeleli in pričakovali so, da dobe poseben prostor sami zase, da bi imeli v svoji sredi svojo cerkev in šolo, kar bi bilo seveda lepo. A bili so varani v svojih nadah. Po dolgem čakanju in moledovanju so jim odkazali prostor tukaj. Posamezniki pa so razmetani še bogvekod. Izročeni so bridkim poskušnjam in silnim težavam, kajti niso dobili od vlade, kar jim je bilo obljubljeno. Vsa ta agrarna reforma — mi je rekel slovenski izobraženec v Prištini, ki se je veliko trudil za naše ljudi, — je za to, da par sto ljudi od nje dobro živi.

Iz Skoplja vodi železnica naravnost na Kosovo polje. Vozi enkrat na dan, ne prepočas, le na kolodvorih dolgo stoji. Vse bi se bilo, ko bi le teh umazanih Turkov ne bilo! — Kosovo polje se razteza od Oruševca do Mitrovice v smeri od juga proti severu, — daljave kakih 80 kilometrov. Tudi široko je mnogo kilometrov; železnica je reže ravno po sredi na dve polovici. Velika lepa ravnina; le semtertja se nekoliko dviga iz ravnine kak brežuljak, da ni preenolično. Na južni strani ga zapira Šar-planina, z vrhovi do 2500 metrov visokimi. Kako lepa deželica bi to bila, da je ni teptalo turško kopito od usodne bitke dalje, ki se je bila baš na tem polju! ... Razen Oruševca ni videti na vsem tem polju kakega večjega kraja; same siromašne arnavtske vasice, sempatje tudi že kaka nova naselbina. Priština je dve uri daleč od kolodvora, kjer se pričinja že hribovje. Južno od prištine je Janjevo, katoliška župnija z 2000 — menda hrvatskimi — katoličani. Tudi v Oruševcu se vidi katoliška cerkev. A treba je, da ti jo kdo pokaže, kakor jo je meni pokazal neki Turk; je precejšnje poslopje, a bolj podobno enonadstropni hiši kakor cerkvi. — Vozil sem se navadno v tretjem razredu. Le med tisto turško nesnago ni mogoče sedeti. Zato sem vzel na tej progi drugo razred. Videl pa sem, da se v drugem razredu vozijo tudi preprosti, vendar čedno oblečeni ljudje. Neki tak preprost mlad mož mi je pokazal katoliško cerkev; povedal mi je tudi, da je bil kot vojak v Ljubljani. A čudno se mi je zdelo, pravi, da sem v Ljubljani vedno slišal besedo »hudič« — hudič; kaj pa je to hudič? Bridko sem se nasmehnil in mu nisem odgovoril; sram me je bilo pred Turkom — slovenske surovosti ...

Ti kraji, vkolikor so katoliški, spadajo v škofijo, ki se imenuje škopeljska; v resnici pa škof rezidira v Prizrenu. Prizren se s Kosovega ne vidi in železnica ne vozi do njega, marveč le avtomobil od Oruševca in sicer čez hrib. Kakor znano, je škofovski sedež že skoro dve leti prazen. Škofa že zelo težko pričakujejo ...

Nova naselbina, kamor sem bil jaz namenjen, se imenuje selo Kosovo. Mislil sem, da jo bom iskal ure daleč od železnice, a ko se pripeljem na kolodvor Priština, mi jo pokažejo nedaleč — komaj pol ure — od kolodvora na lepi ravnini. Nastala je v teku enega leta; zdaj je morebiti že kakih 50 hišic, večino seveda še nedovršenih. Les in opeko za streho jim je dala vlada, drugega ne. Sami so morali žgati opeko, zidati, gra-

Modrzejewski z vsemi mariavitskimi verniki v občinah Gozd in Grabow Szlahecki prosi za zopetni sprejem v katoliško cerkev. Ta sprejem, ki je obsegal 850 duš, je izvršil podlaški škof msgr. Sokolowski dne 26. februarja t. l. Pri mariavitih je ostalo le še 6 družin, ki pa tudi že omahujejo.

* **Katoliško vseučilišče v Tokiju,** ki so ga ustanovili inga vodijo nemški jezuiti od l. 1908., se zelo lepo razvija in dozorevajo njeni prvi sadovi. Lani sta odšla dva absolventa te univerze v Evropo: eden v noviciat spodnjeneške jezuitske province, drugi v zavod za propagando v Rimu, da izpopolni svoje študije in se nato posveti misijonskemu delu v Hirošimi. Sploh je v zavodu za propagando v Rimu tačas cela kolonija japonskih bogoslovcev, med temi trije bivši slušatelji cesarske univerze v Tokiju.

Jezuit p. Dahlmann, profesor na cesarskem vseučilišču v Tokiju, je pred kratkim izdal delo o »Najstarejših odnosih Japonske z zapadom (1542.—1614.) o sodebnih spomenikih njene umetnosti«. Pisatelj se obširno peča z zgodovinskimi japonskimi vetrobrani, ki jih l. 1917. razstavil tokijski historični institut in na katerih najdemo slike, ki so žive priče prvih slikov Japonske z zapadom začasa sv. Frančiška Ksaverija. Na teh slikah — katerih posnetki so pridejani Dahlmannovi knjigi — najdemo portugalske trgovce in krščanske misijonarje, večinoma jezuite, ter prizore iz življenja japonskih kristjanov. Tu vidimo krščansko kapelo z

duhovnikom in strežnikom pri oltarju, dalje misijonarje, ko sredi množice oznanjajo besedo božjo. Tod in tam opazimo tudi dominikance in frančiškane, vse obdano z živahnim ljudskim življenjem. Knjiga je zelo zanimiva in dobrodošla zlasti sedaj, ko se Rim s podvojeno pozornostjo obrača na skrajni vzhod in se, ako vsa znamenja ne varajo, bliža na Japonskem druga pomlad katoliške cerkve. (Verlag Herder & Co, Freiburg.)

* Ob koncu še par besed o ruski patriarhalni cerkvi. Ostri boj, ki ga uvaža moskovska vlada proti neboljševiški pravoslavni cerkvi, ne bi bil dospel tako daleč, ako ne bi dobival netiva in podkrepitve iz cerkvenih krogov samih. Saj je znano, da je nadškof Antonin z vladno pomočjo ustanovil svojo proficerkev — »živo cerkev«. Priznati treba, da je ostal v toliko dosleden, v kolikor je ohranil načelo državne cerkvenosti, katero je izpovedovala tudi carska cerkev in je prilagodil izpremenjenim državnim razmeram. Kolikor bolj se bliža čas procesa proti patriarhu Tihonu, toliko bolj si Antonin prizadeva, da zruši zadnje ostanke nekdanje državne cerkve. Razposlal je vsem pokrajinskim organom cerkvene uprave okrožnico, v kateri jih poaziva, da se izrečejo za odstavo in občenje (!) patriarha Tihona, ki da je »sovražnik ustave in po Bogu ustanovljene sovjetske vlade«. Dalje zahteva od duhovnikov, da pojasnijo svoje stališče nasproti ustavi in vladi in izjavijo, kaj mislijo o »živi cerkvi« in patriarhu Tihonu.

čiti in zbijati. Hišo nanovo graditi, polje nanovo obdelati, celino orati, zraven pa še stradati — ni jim z rožami postlano!

Slovenski družin je le peščica, šest; toliko vendar, da ne smemo nanje pozabiti. Vsi so Primorci. Samo oni so katoličani, vsi njih sosedje so pravoslavni. Dve sosednji vasi, ki se edini od tam vidita, sta arnavt-ski. Ti arnavti jim — za plačilo seveda — s svojo živino zemljo orjejo. Imajo po 5, 6 hektarov zemlje.

K tej mali slovenski naselbini me je torej vodila pot. Po kaj sem prišel? Kakor že veste, je »Narod« poročal, da sem jim »oznanjal evangelij mrznje in sovraštva do srbskih naseljencev pravoslavne vere.« Glavni namen mojega poseta da je bil, da zasejem seme razdora in prepira med sovaščani. Pridobiti sem jih hotel za klerikalno politiko: avtonomijo in federalizem. Tako poročilo je baje dobil »Narod« s Kosovega. Mogoče! Mogoče! Temu se prav nič ne čudim. Vem že predobro, kako svet plačuje! Za svojo dobro voljo dobivam, hvala Bogu, od desne in leve tako mastno plačo, da bi se prav čudil, ko bi se na celem mojem potu ne dobil niti eden, ki bi mi ne priložil ene mastne, oziroma v zahvalo za prijateljski obisk ne vrge kama na hrbet. To bi bilo po mojih skušnjah prečudno! Samo malo predebelo je nakidal in nalagal, kdor je to pisal. Mrzno do Srbov? Ko bi Srba mrzil, bi ne hodil po Srbiji! V resnici moram reči, da, hodeč po Srbiji, nisem dobil slabega vtisa o Srbih. — Bilo bi pa res greh, ko bi kalil dobro razmerje med sosedji, ker so navezani na medsebojno pomoč. Zelo me je le veselilo, ko so vsi povedali, da se z drugimi naselenci dobro razumejo. Res pa sem rekel, da naj skrbje, da žive med drugoverci ostanejo zvesti svoji veri. Dostavil sem izrečno: Vsak naj se zveliča po svoje, mi nikogar ne pogubljam, a tudi vi se morate po svoje! Če je to mrznja, je pa tudi Smarna gora žgane! — Za avtonomijo in federalizem? Bežite no! Kaj si domišljate? Ali menite, da bo teh par mož tam doli odločevalo našo politiko? Iz srca mu privoščim centralizem, kdor si ga želi, da ga bo še naprej varal in guli kakor ga je dozdaj!

Ali smem povedati: Da, prišli so k meni naši ljudje — ne naselenci na Kosovem, največ vojaki, prostaki, še bolj pa častniki — in me vpraševali: Slišite, ali bo kaj? ali bo kaj? Ali bomo rešeni te macedonske sužnosti? ... A nisem jim vedel mnogo odgovoriti — Sicer pa nisem politikoval v Srbiji razen enkrat na vlaku, ko mi je neki izobražen Srb hvalil dr. Korošca kot najboljšega politika.

Kako pa sem torej politikoval na Kosovu? Ogledal sem si njih hišice, poučil se o njihovih razmerah, potem dve uri poučeval otroke veronauk, priporočal staršem, naj jih sami uče brati in moliti, ker nimajo nobene šole, potem pa — ker še noben duhovnik ni bil pri njih — v neki hišici oziroma veži imel do vseh negovor strogo verske vsebine, pridigo, maševal, spovedal in obhajal otroke, žene in moške, kateri so prišli. To je bila vsa moja politika. Zdi se pa, da Narodovemu dopisniku taka politika ni po volji!

Vprašal sem naseljence same in tamonjske inteligente slovenske: Ali kaže ljudem, ki vprašujejo za svet, priporočati, da se doli naselijo. — Odgovor: Ne!

Prihodnjim opišem še svoj zadnji najzanimivejši ekskurz — na Ovčje polje.

Viator.

Dnevne novice.

— Udeležba pri pogrebu judenburških žrtev. Dn se omogoči kolikor mogoče častna in mnogobrojna udeležba ljudstva pri pogrebu judenburških žrtev, bo odbor skušal od železniških uprav izposlovati vozne olajšave. V svrhu kontrole je potrebno, da ima odbor pravočasno prijavitelna imena vseh onih, ki se nameravajo udeležiti pogreba v Ljubljani in ki žele uživati vozne olajšave. — Zlasti pozivamo društva in korporacije, da s svojo mnogoštevilno prisotnostjo pri pogrebu povečajo veličastnost dni prevoza in pokopa in na ta način dokažejo, da se klanjajo duhu žrtev za našo svobodo. — Prosimo, da ona društva in korporacije po deželi, ki se nameravajo pogreba udeležiti, to odboru (na naslov dr. Tone Jamar, Prešernova ul. 5) prijavijo in navedejo število onih svojih članov, ki žele imeti vozne olajšave. V prijavi naj bo tudi izjavljeno, ali in kakšno bo udeležba v slučaju, da vozne olajšave ne bi bile priznane. — Prevoz se izvrši vsekako v mesecu maju. Podrobnosti se objavijo naknadno. — Odbor za prenos leta 1918. vsled upora v Judenburgu po prekomerni sodu ustrelenih vojakov bivšega 17. pp. v Ljubljani.

— Umrl je dne 10. maja zjutraj ob pol 4. na posledicah malarije, ki si jo je nakopal na soški fronti inž. Drago Švigelj, profesor srednje kmet. in vin. šole v Mariboru, star 33 let. Pokojnik je bil odkrit somišljenik SLS ter radi blagega značaja splošno spoštovan pri občinstvu, posebno pa pri gojencih gori imenovanih zavodov. Truplo bodo najbrž prepeljali v Ljubljano. N. v m. p. l.

— O krvavem klerikalnem napadu, ki so ga baje zagrešili klerikaleci nad nekim članom Orjune v Mariboru, ve poročati »Jutro« in pravi: »Pričakujemo, da bo oblast končno primerno nastopila proti klerikalnim teroristom.« — V isti številki in na isti strani pa piše med dnevnimi noticami o »policijsko-klerikalizmu«! Ali je Orjuna »klerikalna« ker sama vpije po policiji preko »Jutra«?

— Zdravstvena predavanja. Zdravstveni odsek priredi do nedelje dne 18. maja t. l. javno zdravstveno predavanje s spremljevanjem kinematografskega filma in sicer ob 7. uri zjutraj na Brezovci in ob 11. uri dopoldne v Notranjih Goricah. Predaval bo zdravstveni nadzornik dr. Ivo Pirc.

— Suša v Južni Srbiji. Belgrajski listi poročajo, da je zavladala v Južni Srbiji silna suša, ki preti letino docela uničiti.

— Z Ječice pri Ljubljani. Očelna Ječica se je tekom zadnjih let zelo povečala. Posebno plodovito je bilo v stavbnem oziru preteklo leto. Kljub temu, da je bil stavbni material primeroma jako drag in da se gradnja novih hiš, ki se že pred vojko ni vselej rentirala, danes še veliko manj rentira, se je v l. 1922. zgradilo 12 novih, večinoma enostanovnih hiš, pri 7 poslopih pa so se izvršili prizidki oziroma prezidki. Največ se je zidalo v Stožicah, ki leže najbližje Ljubljani in ki bodo v bližnji bodočnosti tvorile njeno predmestje. Zidali so prevsem delavski in obrtni sloji, v neznatni meri tudi kmeti. Kljub cvetočemu stavbnemu gibanju pa se pomankanje stanovanj ni prav nič zmanjšalo in sicer iz razlogov, ker se med vojno ni skoraj nič zidalo in pa radi vedno večjega priseljevanja, zlasti obrtnikov, delavcev pa tudi raznih vrst uradništva, ki v nemali meri iz ekonomskih razlogov pritiskejo iz mesta v bližnjo okolico. Ob dunajski cesti v smeri Stožice proti Ljubljani je projektiranih več novih lepih stavb, z izvršitvijo katerih pa še ne bo mogoče približati bližini municijah. Iz istega vzroka je gradbena direkcija ustavila graditev štirih že skoro dovršenih stavb »Političnega zavoda«, ki bodo gotovo kras Ječice. V okviru občinskega odbora se je sestavil stavbni odsek, katerega naloga je, da pripravi regulacijski načrt za to tukajšnjo občino, ki bo omogočilo, da se prične s sistematičnim stavbnim delom, da postane tudi v tem oziru Ječica res lepa, ki bo nudila na zunanji prijazno sliko, na znotraj pa zdravo bivališče svojemu prebivalstvu.

— Turistovski promet na obmejnih vrhovih. Za obisk obmejnih vrhov potrebujejo turisti tudi letos izkaznico »Slovenskega planinskega društva«, ki mora biti vidljiva na deželi od pristojnega okrajnega glavarstva odnosno politične ekspoziture, v Ljubljani od policijskega ravateljstva, v Mariboru pa od policijskega komisarjata. Na izkaznici S. P. D. mora biti prilepljena fotografija, če pa ima turist že drugo uradno legitimacijo s fotografijo, zadostuje izkaznica S. P. D. brez fotografije, ta pa mora imeti pripombo, da ima turist drugo legitimacijo s fotografijo. Žena in otroci turista ne potrebujejo posebne legitimacije, če so na izkaznici S. P. D. navedeni.

— Jugoslovanski Obrtnik. Izšla je 4. številka tega glasila našega obrtništva s sledečo vsebino: Po volitvah, Bolniško in neugodno zavarovanje, Prizivi proti odmeri občne pridobnine, Vzgoja in zaščita mladolnih delavcev, Dopisi, Društveni vestnik in Raznosterosti z zanimivimi strokovnimi novicami. List, ki izhaja vsak mesec enkrat, stane za celo leto 12 Din ter se naroča v Ljubljani, Komenskega ulica 12. Obrtniki, naročite se na svoje stanovsko glasilo!

— Redni občni zbor društva konceptnih uradnikov politične uprave v Sloveniji se vrši dne 28. t. m. ob pol 4. popoldne v knjižnični dvorani pokrajinske uprave za Slovenijo z običajnim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. volitve novega odbora, 3. služajnosti. — Člani ob južni železnici, ki se ureleže občnega zbora, se vabijo, naj to vsaj do 18. t. m. sporoče odboru, da se morejo pravočasno preskrbeti izkaznice za znižano vožnjo. Ako državna železnica dovoli popust, se člani pravočasno obveste. — Odbor.

— Otvoritev telefonske centrale v Petrovcih. Pri pošti Petrovci je bila otvorjena dne 23. aprila telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet z omejeno dnevno službo.

— Uboj in rop v Zagrebu. Dne 8. majnika so našli v gozdu blizu Zagreba Luko Hanajeta, krojača iz Zagreba in Andrija Jeličiča iz Sele (Primorje). Ropar jima je odvzel približno 2 milijona kron.

— Razljudenje v Vojvodini. Novosadski »D. Volksblatt« dne 9. maja t. l. priobčuje uvodnik pod naslovom »Narodna nevarnost«. V njem opozarja, kako se pod vplivom omejevanja zaroda razljudujejo švabski kmetijski domovi. Kjer so se trudili in potili celi rodovi, da so ntrdili dom, ostajajo sodobniki brez otrok, bodisi da se maščuje narava bodisi da jim smrt pobere edinega ali oba potomca, na katera so se hotoma omejili, in domovi prehajajo v tuje roke. Člankar opominja zakonce, naj se povrnejo k nekdanjim zdravim načelom, da so otroci blagoslov. — Razljudjevanje kmetijskih domov v Vojvodini je v enaki — če ne še v večji meri razširjeno med tamkajšnjim našim narodom.

— Čevlje kupujte od domačih tovaren tvrdke Peter Kozina z znakom Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg šte. 20. ter Aleksandrova cesta šte. 1. 3322

Štajerske novice.

š Maribor. Proslava slovesne blagoslovitve nove zastave Krščanske ženske zveze v Mariboru, dne 6. t. m. se je izvršila kar najslavesnejše ob obilni udeležbi in najlepšem vremenu. Na predvečer se je priredila podoknica kumici gđ. Obravni. V nedeljo zjutraj so imele članice K. ž. z. stolnici službo božjo s skupnim sv. obhajilom. Takoj po osmi uri so se začela zbirati na Slomškovem trgu razna društva z zastavami, gostje in članice z godbo Katoliške omladine k sprejemu kumice in odličnih gostov. Točno ob četrtna deset se je razvil z godbo na čelu prelep spreved stolnice, kjer je nato g. kap. vikar M. Matek blagoslovil novo zastavo, nakar se je pričelo pomenljivo zabijanje žeblicev. Nato je imel g. kap. vikar pridigo, v kateri je pojasnil pomen zastave, obenem pa podal krščanskemu žensstvu nebroj lepih naukov za njih delo in poklic, nakar je služil pontifikalno sv. mašo. Pomenljiva slavnost, ki bo mariborskemu žensstvu ostala gotovo v trajnem spominu se je končala okrog pol dneva. Popoldne ob dveh se je pričela pri Gambirnu vrtna veselica združena z ženskim zborovanjem, na katerem je govorila gđ. Cilka Krekova o pomenu zastave in dolžnostih krščanskih žena in g. prof. dr. A. Medved, kojega govor je zbrano žensstvo še bolj navdušil za delo v prospeh K. ž. z. Govorila je tudi zastopnica Marijine družbe iz Ptuj, katera se je slavnosti udeležila z zastavo. H koncu je v imenu K. ž. z. g. A. Krepek pozdravil in se ob enem lepo zahvalil vsem za mnogobrojno udeležbo in podporo pri človekoljubnem delu, ki ga vrši K. ž. z. v Mariboru, s prošnjo da ostanejo tako naklonjeni tudi zanaprej. Posebej je omenil navzočega mil. g. kap. vik. M. Mateka, stolnega župnika F. Moravca in g. prof. dr. A. Medveda, ki so mnogo pripomogli, da se je slavnost tako lepo izvršila. Zatem se je vršila v veselem razpoloženju prosta zabava, pri kateri je sodelovala tudi godba Katoliške omladine. Slovesnost se je izvršila v najlepšem redu in je lahko mariborskemu krščanskemu žensstvu v ponos, pokazala je moč dobro organizirane ženske čete. Ob enem naj pa bo tudi v spodbudo za nadaljno delo, da ga kot dosedaj z isto vne-mo in požrtvovalnostjo vrši tudi zanaprej. Vso hvala velja vrlemu odboru z gospo predsednico na čelu. Le po tej poti naprej, da bo rastle K. ž. z. ne samo po številu, temveč tudi na moči in zbrala pod svojo zastavo vso mariborsko in okoliško žensstvo.

š Velik požar v St. Lenartu. V četrtek dne 10. t. m. ob pol osmih zjutraj je izbruhnil ogenj v hiši poleg tovarne usnja Josipa Pircha v St. Lenartu v Slov. goricah. Kakor se sumi, je ogenj nastal vsled poškodovanega dimnika. V tej hiši sta stanovali dve stranki in je bila tudi tovarniška pisarna. Ogenj se je razširil z veliko naglico in je bilo v par minutah v plamenu vse, kar je bilo v bližini (parna žaga, skladišče, tovarna za usnje, hiša s pisarno). Požarni brambci iz St. Lenarta in Sv. Trojice sta bili takoj na mestu, a je bila vsled velikega viharja vsaka pomoč nemogoča. Okoli poldneva so bila vsa poslopja popolnoma uničena. Škodo cenijo na 20 milijonov kron. K sreči so stala ta poslopja na samoti in se tako ogenj ni razširil po trgu.

š Orjuna napada otroke ter vdira v hiše. V sredo večer krog 7. ure so Orjunci pretepli otroke, ki se je mirno igral na Vojajniškem trgu pred hišo v pesku. Nedolžnega otroka so močno poškodovali. Starši ter drugi miroljubni ljudje so se zgražali nad tem činom ter se spraševali, ali je to orjunska kultura. Orjunci so jim zagrozili, da bodo to »izzivanje« drago plačali. Na to so odšli. Okoli 8. ure so prišle ojačene bande ter vdirle naravnost v neko stanovanje, kjer so začeli neusmiljeno pretepati otroke in ženske, tako da so prosili krvoločne tolpe, naj jih vendar pustijo živeti. Nato so nehali s pretepanjem in se podali v znano gostilno Izlakar. Tam so se okrepčali ter lepo prepevali nemške pesmi. Pokazali so s tem, kakšne cilje zasledujejo. Ko so se precej okrepčani hoteli podati proti domu, so se zopet sprli z delavci, ki so stali pred gostilno. A močne delavske pesti so jim pokazale, da se z njimi ni dobro šaliti. Kar jih ni ušlo, so dobili svoje plačilo za izzivanje. Najbolj se je odlikoval pri tem neki uradnik Hus, kateri je pa dobil kar je iskal. Polcija je aretirala seveda nedolžne žrtve, ki so se samo branile, a Orjuncem se ni zgodilo ničesar. Preiskava je v teku. Orjunci bodo seveda trdili, da je bil to organiziran napad Ljudske straže.

š Se en napad mariborskih Orjunciev. V četrtek, 10. t. m. zvečer se je vračal akcijski odbor mariborske Orjune s svojega pohoda v Kamnico nazaj v Maribor. Orjunci so se pod vodstvom knjigovodje »Taborac«, nekega Reja, navalili v splavarsko in Dravsko ulico. Tulili so in dirjali tako, da je bilo prebivalstvo do skrajnosti razburjeno. Ker niso našli nobenega drugega, so pretepli do krvi slaboumnega dečka Šedivija, ki je slučajno bil pred hišnimi vrati stanovanja svo-

jega očeta. Tolpa se je nato valila po Splavarski ulici proti Sl. Trgu. Na koncu Splavarske ulice so Orjunci zgrabili branjarja Škerbota, k se je vračal na svoj dom, kričali nad njim: »Prokleti klerikaleci, ubijemo te!« Vrgli so ga ob okovana vežna vrata neke hiše in ga tam do krvi pretepli. Kljub kričanju prebivalcev Splavarske ulice ni bilo nobenega stražnika blizu. Napadeni je oče več otrok. Živi se od svoje branjarije na Aleksandrovi cesti. Škerbot je miren človek in se politično sploh ne udeležuje. Zadržanje policije je več kot čudno. Ko je bil 9. t. m. zvečer od razburjene množice tepen Orjuncem — napadalec Hus, je bila takoj četa policije na mestu, da ga štiti, a ko napada in divja Orjuna, pa je mariborska policija gluha in slepa.

š Najden otrok. V mariborskem mestnem parku je našel 10. t. m. neki gospod kajajočega fantka, ki je star 3 leta in mu je ime Ivan. Otroka so oddali državni zaščiti dece v Mariboru. Starši se doslej še niso javili.

Gospodarstvo.

g Za III. Ljubljanski vzorčni velesejem (od 1.—10. sept. 1923.) se letos posebej zanimali inozemstvo, od kjer je dospelo že veliko prijav. Iz teh je razvidno, da bodo na letošnji velesejmski prireditvi razstavile češke, poljske, avstrijske, nemške, belgijske, francoske in italijanske tvrdke. Prospekte je zahtevalo tudi več tvrdk iz Anglije, Amerike, Severne Afrike in Male Azije, ki žele potom Ljubljanskega velesejma stopiti v ožje stike z našimi trgovci. Ljubljana je prag na orient in že to dejstvo samo daje značaj ljubljanskim velesejmom in kaže njih pomen. Tudi dejstvo, da ima Ljubljanski velesejem po vseh za nas važnejših državah Evrope svoje zastopnike, in da se v kratkem otvori tako zastopstvo tudi v Ameriki, kaže na veliko zanimanje, ki vlada za to velevažno gospodarsko ustanovo. Opozarjamo vse domače pridobitne kroge, da je velesejem v prvi vrst namenjen domači industriji, obrti in trgovini in da se bo predvsem oziralo na domače tvrdke, če bodo pravočasno poslale svoje prijavnice. Pri razdeljevanju prostora se bo gledalo na vrstni red prihajajočih prijavitelj ter naj torej vsakdo v svojem lastnem interesu prijavnice takoj izpolni in pošlje uradu Ljubljanskega velesejma, Gosposvetska cesta, kateri na zahtevo takoj pošlje prospekt in da vse informacije pisмено in ustmeno.

g Mariborsko sejsmo poročilo od 8. maja 1923. Prignalo se je: 9 konjev, 7 bikov, 115 volov, 377 krav, 5 telet, skupno 513 komadov. Povprečne cene: Debeli voli 1 kg žive teže 60 do 64 K, poldebili voli 52—59 K, plem. voli 47—51, biki za klanje 43—54 K, klavne krave debele 50—52 K, plem. krave 42—49 K, krave za klobasarje 30—40 K, molzne krave 38—47 K, breje krave 38—47, mlada živina 40—57 K.

g Tržne cene v Mariboru. 1 komad konjske kože 175 Din, 1 kg goveje kože 15 Din, 1 kg telečje kože 22.50 Din, 1 kg svinjske kože 7.50—9 Din, 1 kg gornjega usnja 105—160 dinarjev, 1 kg podplatov 100—140 Din. — Perutnina: 1 piščanec majhen 40 Din, večji 45 Din, kokoši 50—60. Mleko, maslo, sir, jajca: 1 l mleka 4.50 Din, 1 l smetane 15—16 Din, 1 kg surovega masla 56 Din. Žito: 1 kg pšenice 4.50 Din, 1 kg rži 4 Din, kilogram ječmene 4 Din, 1 kg ovsa 3.50 Din, 1 kilogram koruze 4 Din, 1 kg prosa 4 Din, 1 kg ajde 2.50 dinarjev, 1 kg fižola navadnega 4—5 Din, 1 kilogram leče 16—17 Din. Mleviski izdelki: 1 kilogram pšenične moke št. 0 8 Din, št. I. 7.50 dinarjev, št. 4 6.75 Din, št. 6 6.25 Din, prosene kaše 7.50 Din, ješprenja 6—7 Din, otrobov 2.75 Din, koruzne moke 4.50 Din, koruznega zdroba 5—7 Din, ajdove moke št. 1 9 Din, št. 2 8 Din, 100 kg sladkega sena 175—225 Din, ovsene slame 150 Din, 1 kub. meter trdih drv stane 170 Din, mehkih 110 Din. — Mesne cene: volovsko meso I. vrste kilogram 100 K, II. vrste 96 K, meso od bikov, krav, telic 90 kron, telečje meso I. vrste 100 K, II. vrste 96 K, svinjsko meso sveže 140—160 K.

g Uvoz avtomobilov v Jugoslavijo postaja od dne do dne večji. L. 1921 se je uvozilo v Jugoslavijo avtomobilov v skupni vrednosti 13,258.616 dinarjev. L. 1922 pa se je že uvozilo avtomobilov v skupni vrednosti 29 milj. dinarjev. Pri tem niso vštet avtomobili, katere smo prejeli na račun vojnih reparacij iz Nemčije.

g Sladkorna produkcija v Romuniji. Letos se je obdelalo v Romuniji polja s sladkorno peso v velikosti 39.100 ha (lansko leto pa samo 25.500 ha).

g Stanje papirnatega denarja v Nemški Avstriji. Po izkazu z dne 30. aprila je bilo v Nemški Avstriji papirnatega denarja v prometu 4.577.382.353.291 n. a. K pap. denarja. Od zadnjega izkaza se je pomnožilo stanje za 290.570.980.509 n. a. K.

BORZA.

Curih, 11. maja. (Izv.) Sklep: Pešta 0.1050 Berlin 0.0142, Italija 26.70, London 25.67, New York 55.7, Pariz 36.70, Praga 16.35, Dunaj 0.007813, n. a. K 0.007825, Sofija 4.40, Belgrad 5.80, Varšava 0.0118.

Zagreb, 11. maja. (Izv.) Pešta 1.80—1.85, Berlin 0.2525—0.2575, Italija 4.50—4.62, London 44.50 do 44.55, New York 95.75—96.25, dolar 94.75 do 95.25, Pariz 6.35—6.39, Praga 2.86—2.8750, Dunaj 0.1350—0.1360, Curih 17.30—17.3750.

Stavka v Zagorju.

Zveza rudarskih delavcev v Trbovljah nam poroča: 8. maja zjutraj je delavstvo obrata v Kisovcu spontano stopilo v stavko, ter zahteva, da se obratovodja obrata v Kisovcu inž. Lapornik odstrani in to iz sledečih vzrokov:

1. Inž. Lapornik je kot obratovodja vzhodnega okrožja 11 v Trbovljah bil eden izmed glavnih krivcev, da se je imenovalo okrožje dolga leta moralo boriti z ognjem in vodo, ter da so delavci celo to perijodo ognja imeli težje in nevarno poleg tega pa slabše plačano delo kot v drugih obratih, ki so bili strokovno boljše upravljani. To je bil tudi vzrok, da je bil inž. Lapornik prestavljen iz Trbovlj v Kočevje in od tam v Hrastnik.

2. Tudi v Hrastniku razmerje med inž. Lapornikom in rudarji ni bilo normalno in le vsled tega, ker je Trboveljska premog. družba pravčasno ga prestavila v Zagorje, ni prišlo do odkritega odpora proti inž. Laporniku.

3. V Zagorju je bil dokaj časa inž. Lapornik vodja separacije in kot tak ni imel posla z delom v rovi. V sled svojega netaktnega postopanja z delavci je že na separaciji vzbudil proti sebi močno nerazpoloženje in le vplivu zaupniške organizacije se je posrečilo zadržati rudarje, da niso nastopili proti inž. Laporniku. Ko pa je po odhodu inž. Klotza prevzel vodstvo obrata v Kisovcu nadzornik inž. Lapornik, so se neprestano množile pritožbe delavstva, da se jim umetno znižujejo akordne postavke, da se izpostavljajo neupravičenim šikanam in da postaja vsak dan večja nevarnost, da se vsled novega sistema obratovanja, katerega je vpeljal inž. Lapornik, obrat v Kisovcu privede v ono stanje, iz katerega se je le s težkimi žrtvami moglo rešiti vzhodno okrožje 11 v Trbovljah. Množile so se pritožbe, da se s takozvanim novim sistemom onemogočuje rudarjem primeren zaslužek in da je novi sistem le način umetnega zniževanja plač.

8. maja popoldne se je sestala v Zagorju komisija iz zastopnika rudarskega glavarstva v Ljubljani gosp. inž. Pehanija, zastopnikov rudarjev in Zveze rud. del. in zastopnikov trboveljske družbe.

Ugotovilo se je, da zasluži ne odgovarjajo storjenemu delu in zastopniki Trboveljske družbe so delavstvu deloma morali ugoditi in so nekaterim priznali zahtevano zvišanje doklad. Glede inž. Lapornika pa, kateremu delavci iz dosedanjih izkušenj ne morejo več zaupati svoje življenje, je zastopnik Trboveljske družbe izjavil, da vztraja na tem, da inž. Lapornik še nadalje vodi obrat Kisovec, ker so tozadavne pritožbe delavstva neutemeljene. Ker zastopnik rudarskega glavarstva v svoji svetli obleki ni mogel oditi v jamo, da pregleda rove, kakor so to zahtevali zastopniki rudarjev, so se pogajanja morala prekiniti.

Vsled trdovratnosti Trboveljske družbe, ki vztraja na tem, da inž. Lapornik ostane še nadalje vodja Kisovskega obrata in ker ostaja gluha za vse upravičene pritožbe rudarjev in ki rajše izpostavlja 1600 delavcev življenjski nevarnosti, kot pa ugoditi utemeljenim zahtevam rudarjev, je postal položaj v vseh rudarskih revirjih napet. Rudarji so se odločili na skrajnost in na stotine se jih pripravljajo na izselitev v inozemstvo, kjer se življenje rudarjev — čeprav tujega državljan — višje ceni kot v domovini.

V sredo zjutraj 9. maja so stopili v znak solidarnosti v stavko tudi rudarji obrata v Kote-drežu v Zagorju in če se v najkrajšem času ne ugotovi upravičenim zahtevam rudarjev, da se inž. Lapornik premesti iz rova na katerisibodi drugi oddelek, kjer ne bo s svojim delom mogel ogrožati življenja rudarjev, obstoja nevarnost, da se stavka razširi na Trbovlje in ostale rudnike, kjer rudarji še niso pozabili dogodkov v vzhodnem okrožju II, katere je zakrivil inž. Lapornik.

Deputacija rudarske organizacije je v sredo 9. maja obvestila pokrajinsko upravo o vzrokih stavke in prosila takojšnjega posredovanja. Vsled odsotnosti velikega župana ni mogla deputacija dobiti nobenega odgovora.

Popoldne se je v Zagorju izvršil pregled ro-vov obrata Kisovec in na podlagi izvršenega pre-gleda na nekaterih krajih, je zastopnik rudarjev dal na zapisnik sledečo ugotovitev:

1. Na prvi etaži v Podkrajju se je ugotovilo, da je inž. Lapornik dal zasuti osem metrov na dolgo in več kot pol metra na debelo premoga na eni strani rova in da se mora sedaj kot posledica te napake isto nujno ponoviti tudi na drugi strani. V tem obstoja velika nevarnost pov-ročitve strupenih plinov, ki se radi vžgejo.

2. Na osmi etaži se je začelo z odkopom (Abbau) v sredini prekopa (Strecke), vsled česar je nastala nevarnost, da se prekop zruši v sredini in da ostane delavstvo, ki je globlje v prekopu, zasuto.

3. Na etaži »Wilhemine« pri šte. 42 je inž. Lapornik ukazal odstraniti sedem metrov stropa (Firste), kar pri višini 4 metrov znači veliko ne-varnost, da se tesarenje (Zimmerung) zlomi in pobije delavce.

4. Posamezne napake manjšega obsega, ki so se pri pregledu dognale, ki pa imajo lahko nedogledne posledice, v tem zapisniku niso zabe-ležene.

Niti zastopnik rudarskega glavarstva, niti za-stopniki Trboveljske družbe niso mogli ovreči teh dejstev. Ugovarjali so samo toliko, da najdene napake ne predstavljajo tako ogromno opasnost in so obljubovali, da se bodo napake popravile. Takoj na licu mesta so morali odrediti gotova važna popravila kakor na primer, da se s kraj-niki izdelajo vsi odkopi itd.

Iz izjav nekaterih rudarjev, ki so podajali izjave o tem, kakšna navodila je dajal inž. La-pornik posameznim rudarjem, je bilo jasno raz-vidno, da inž. Lapornik nima sposobnosti za tako veleodgovorno mesto. Posebno drastičen primer je navajal rudar Ignac Serše, ki je izjavil na podlagi konkretnih slučajev, da bi se že večkrat zgodile velike nesreče, če bi rudarji iz dolgoletnih izku-šenj sami ne znali bolje opravljati rudarskega posla, kot jih uči nadzornik inž. Lapornik. Rudar Serše je ugotovil, da je velika nevarnost, če bi se mlajši, neizkušeni rudarji držali navodil, kakr-šne daje inž. Lapornik, ker bi se s tem spravilo v nevarnost življenje vseh v rudnikih zaposlenih delavcev pa tudi rudnik sam.

Zastopnik rudarskega glavarstva je moral ugotoviti, da bi se dalo marsikaj oporekati načinu dela s stališča racionalnega izkoriščanja, kar pa po njegovem mnenju ne spada v kompetenco ru-darskega glavarstva.

Vključ dokazom, katere je dognala preiška-va v rovi, je ravnatelj Skubic vztrajal na sta-lišču, da inž. Lapornik ostane še nadalje obrato-vodja v Kisovcu in da ne prizna pravice, da dvo-mi o sposobnosti inženjerjev, katere postavlja Tr-boveljska družba. Ob priliki 50letnice svojega ob-stoja bo Trboveljska družba ustanovila emilijon-ski fond, iz katerega se bodo delile podpore po-nesrečenim in njihovim družinam in da zato lahko Trboveljska družba zahteva, da rudarji izpostavl-ajo svoje življenje, če so zavarovani.

Razumljivo je, da se rudarji s takim izziva-jočim odgovorom ravnatelja Skubice niso mogli zadovoljiti in stavka traja dalje in bo trajala, dokler se ne ugotovi upravičenim zahtevam ru-darjev.

Stavka v Zagorju je kompaktna in discipli-nirana. V stavko so stopili rudarji vseh strokovnih organizacij in vseh političnih prepričanj, in jo bo-do tudi skupno vodili. Red in mir se ni kršil, v-ključ temu pa je politična oblast smatrala za potrebno, da pošlje orožniško pojačanje in da orožniki z nasajenimi bajoneti križarijo po cestah in kolonijah in vznemirjajo mirne rudarje.

Stavka rudarjev je obrambna stavka ljudi, ki se branijo svoje življenje nepotrebno nositi na prodaj za profite dunajskih in mednarodnih ši-futov in zato jih bo podpirala vsa poštena javnost. Rudarska organizacija bo o poteku stavke izda-jala redna poročila in opozarja vso pošteno jav-nost, da ne naseda na tendenciozne mistifikacije, katere bodo lansirali v javnost oni, ki hočejo interese slovenskih rudarjev podrediti interesom šifutskih izkoriščevalcev.

Ljubljanske novice.

Iz Glasbena Matica naproša ljubljanske hišne posestnike, da danes povodom prihoda »Stankovića« razobesijo zastave.

Iz Krščanska ženska zveza se udeležijo sprejema »Stankovića«. Zbrališče popoldne ob 1.45 uri pred univerzo.

Iz »Ljubljana«. Članice in člani danes popoldne vsi pri sprejemu »Stankovića«. Zbi-rališče ob 1. uri pred univerzo pri društveni zastavi! Članice, če mogoče, v narodnih no-šah! Odbor.

Iz »Gorenjski slavček« po znižanih cenah. Na čast članom Pevačke družine Stanković iz Beo-grada se vprizori danes ob štirih popoldne izvirna slovenska opera »Gorenjski slavček«. Cene so zni-žane dijaške. Občinstvo brez izjeme se na to pred-stavo opozarja in vabi, da se je v čim večjem številu udeleži.

Iz Odbor društva Soča pozivlja svoje člane, naj se danes vsi, ki jim čas dopušča, udeležijo spre-jema kakor tudi večernega koncerta bratskega bel-grajskega pevskega društva Stanković. Zbrališče za odhod k sprejemu: ob pol dveh pop. pred nunsko cerkvi.

Iz Katoliško društvo rokodelskih pomoč-nikov vabi vse svoje člane in prijatelje b sv. maši, ki jo bo imelo jutri na Rožniku. Pri sv. maši bo pel društveni pevski zbor. Pri-četek je ob 7. uri zjutraj.

Iz Umetnostno zgodovinsko društvo pri-redi v soboto dne 12. t. m. prvo vodstvo po deželnem muzeju. Vodi ravnatelj muzeja dr. Jos. Mantuani. Se-stanek ob 3. uri pop. pri zadnjih vratih mu-zeja. Dostop imajo člani društva; sprejema-jo se priglasili.

Iz Krekova mladina, ženski oddelek, priredi v nedejo, dne 13. t. m. izlet na Sv. Katarino. Zbi-rališče za članice je pred glavnim kolodvorom pol ure pred odhodom vlaka, to je ob pol sedmih zj. Na gori je skupna sv. maša. Za vse članice društva je udeležba obvezna. Prijatelji mladine prisrčno vabljeni!

Iz Ustanovitev vrtnarske in sadjarske podruž-nice za Ljubljano ob dne 13. maja t. l. ob 10. v posvetovalnici Kmetijske družbe, Turjaški trg. Vsi člani in prijatelji vrtnarstva in sadjarstva se va-bijo na to zborovanje, zlasti pa k pristopu k po-držnici.

Iz Podporno društvo slepih v Ljubljani. Va-bim vse naše redne in podporne člane k rednemu občnemu zboru, ki se vrši dne 13. maja 1923 v Slavčevi dvorani Narodnega doma v Ljubljani. Za-četek točno ob desetih. — Predsednik »Podpor-nega društva slepih« v Ljubljani G. F. Jurasek.

Iz Simultanska šahovska produkcija. V ne-deljo 13. maja t. l. prirede trije gostje Ljubljans-kega šahovskega kluba v šahovskem klubu »Mla-dineci« na Kodeljevem (Mladinski dom) simul-tansko šahovsko produkcijo, h kateri so vabljeni vsi šahisti in prijatelji šaha. Pričetek točno ob 10. uri popoldne. Vstop prost. Vsi, ki se name-ravajo udeležiti igre, naj prinesejo po možnosti šahovnice s seboj. Kibici dobrodošli. — Šahovski klub »Mladineci«.

I redni občni zbor »Zveze godbenikov za Slo-venijo« v Ljubljani se vrši v nedejo, dne 13. t. m. ob 9. popoldne v salonu hotela Lloyd, Sv. Pe-tra cesta, s sledečim dnevnim redom: a) Nagovor predsednika, b) poročilo tajnika in blagajnika, c) odobrenje pravil za smrti in podporni fond, d) slučajnosti, e) volitve v novi odbor. — Ako ni ob določeni uri navzoča zadostna večina članov, se vrši na podlagi § 21 pravilnika Zveze eno uro po-zneje nov občni zbor z istim dnevnim redom, ka-teri sklepa neglede na število prisotnih članov.

Iz Štrajk je izbruhnil. Prejeli smo: K poja-snilu g. Gomboca v 104. številki »Slovenec« pri-pomnimo samo to, da pri zadnjem povišku ni bilo govora o začasnosti, temveč sta se g. Gomboc kakor tudi njegov družabnik g. Švab dvakrat izrazila, da se pri njem ne bo štrajkalo in da dasta 30 odstotkov, ker več itak ne bodo dosegli. Ker pa nista držala dane besede, zato smo stopili v stavko. — Pomočniki trdike Gomboc.

Iz Da bomo rejeni in zdravi, sezimo po hrani pravi. Kupujte zato »PEKATETE« So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Iz Mestna zastavljavnica ima tomesčno draž-bo septembra 1922 zastavljenih predmetov 17. t. m. ob treh popoldne.

Iz Tedenski zdravstveni izkaz. V času od 29. aprila do 5. maja t. l. je bilo v Ljubljani rojenih 25, naknadno prijavljeno 1 rojstvo, mrtvo-rojen 1. Umrla je v tem času 26 oseb, naknadno prijavljena 2 smrtna slučaja, od tega 9 oziroma 2 tujca. Vzrok smrti v 5 slučajih jetika, v 1 pljuč-nica, v 2 dušljivi kašelj, v 1 rak, ostalo druge bolezni.

Iz Nalezljive bolezni v Ljubljani. Od 29. aprila do 5. maja t. l. je bil v Ljubljani naznanjen 1 slučaj škrlatice, 1 ošpic in 2 slučaja dušljivega kašlja.

Iz Policijska kronika. Gospod major Viktor Andrejka je 5. maja 1923 pozabil v kolodvorski restavraciji na Jesenicah 4000 K vredno srebrno dozo. Doza je masivna. Znotraj je napis: »In ehr-barer Treue Eichhoff.« Zunaj na levem, gornjem robu je grb, v katerega sredini je podoba hrasta.

Na Poljanski cesti šte. 19 je bila ukraden 2 m dolga in 1.60 m široka, 7000 K vredna pre-proga. — Francu Jarcu v Črni vasi šte. 10 je bilo ukradenih 6 novih desk. — Apoloniji Jane-žič iz Vidma pri Kamniku je bilo na glavnem kolodvoru ukradenega več blaga vrednega 1600 K.

Iz Trboveljski premog in drva ima stalno v zalogi vsako množino Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8, tel. 220.

Cerkveni vestnik.

c Mladeniči — na binkoštni pondeljek, 22. majnika na marijanski shod v Celje! — Fantje, ki želijo na shodu govoriti, naj se takoj javijo na naslov: Misijonarji — Ce-lje — Pevski zbori! Med sv. mašo, ki bo ob 9. pri sv. Jožefu, se bodo pod vod-stvom g. A. Mihelič pešle sledeče pesmi: 1. O Bog v nebeski slavi; A. Mihelič. 2. Ti o Marija — A. Hribar (Slava Brezm.). 3. Presveto Srce Jezus — A. Foerster (Grum I.). 4. Lepota Mar. Device — L. Belar (Slava Brezm.). 5. Mladeniška — A. Mihelič (Bo-golj. 1908). Prinesite note s seboj! — Pri-pravljajni odbor.

c Priglasje za udeležbo shoda v Celju binkoštni ponedeljek dne 22. maja spreje-mata za udeležence iz Ljubljane predstojni-štvo Moške in mladeniške Mar. družbe v Križankah in pa uprava »Slovenec«. Tem potom posebno vabimo, da se do torka zve-čer zanesljivo zglase vsi člani. Križanske Marijine družbe, ki jim je količjak mogoča pot v Celje. Pridružijo se pa lahko tudi dru-gi moške in mladeniči, kakor tudi njihovi svoji (žene, otroci, sestre). Vsi udeleženci imajo pravico do polovične vožnje in dobe izkaznice v upravi »Slovenec« ali v Križan-kah.

c Delavstvo pletilnice Vidovič ima v ne-deljo, 12. t. m. ob 9. uri popoldne na Rožniku sv. mašo s pridigo.

Prosveta.

pr Spored koncerta, katerega priredi danes zvečer, točno ob 8. uri v veliki dvorani hotela Union pevačka družina »Stan-kovića«, obsega sledeče točke: I. Pesmi iz Sta-re Srbije, II. rukovet, 2. iz Stare Srbije in Macedonije, VII. rukovet, 3. Hajduk veliko v narodnih pesmih, VI. rukovet, 4. Pesmi iz Srbije, III. rukovet, 5. Pesmi iz Bosne, XIV. rukovet, 6. Turške pesmi, 7. Pesmi iz Macedo-nije, XV. rukovet, 8. Pesmi iz Ohrida, X. ru-kovet. Vstopnice za ta koncert so v pred-prodaji v Matični knjigarni cel dan, zvečer od 7. ure dalje pa pri koncertni blagajni. Vljudno vabimo, da se ljubljansko občinstvo v največjem številu odzove vabilu pevskega društva »Stanković« ter poseti koncert, ki obeta izreden užitek za Ljubljano.

Orlovski vestnik.

Šostanjski »Orel« priredi v nedejo, dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne v dvorani hotela »Union« veliko mladinsko akademijo. Vsi prijatelji mladine in Orlovstva iskreno vabljeni!

Dijaški vestnik.

d Tovariše Danilčarje, Zarjane ter Borce opo-zarjam na prihod peškega društva »Stanković« v Ljubljano. Dolžnost nas oseh je, da se polnošte-vilno udeležimo sprejema bratov Srbow. ki se vrši

danes popoldne. Zbrališče je na kongresnem trgu pred univerzo. Točno ob pol 14. uri. S trakovi! — Vavovec F., t. ž. predsednik.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 11. maja 1923.

Sejo vodi župan dr. Perič, kateri je ime-noval za overovalca zapisnika občinska svetnika Jegliča in Kerša.

Personalne pravne zadeve.

V mestni posredovalni urad je imenovala SLS za člana V. Baharja in Salamona, za namestnika pa urednika V. Cenčiča. Za zaupnika v zemljičinskih zadevah se imenuje nadsvetnik Jančigaj in Stembor. Regulatorna služba mestnega vrtnarja se podredi gospodarskemu ura-du. Ivanu Tomažiču in Antonu Pertekliju se je podelilo takse prosto meščanstvo.

REGULACIJA PLAČ.

Poročevalce finančnega odseka dr. Lemež je v imenu kluba Zveze delovnega ljudstva stavil in utemeljeval sledeče predloge:

Mestni uslužbenici in vpokojenci: I. Mesečna osebna draginska doklada v višini do Din 500 se priznava: a) vsem uslužben-cem, uvrščenim v čimovne razrede oziroma v pla-čilne kategorije in plačilne stopnje; b) vsem po-godbeno nastavljenim uslužbencem; c) vsem vpo-kojencem; d) vdomem mestnih uslužbencev.

II. Pravico do dnevne rodbinske doklade v znesku Din 10 na osebo imajo vsi pod I. a) do d) imenovani ter sirote (za te kakor pri delavcih pod II. a) do c)). Mestnim uslužbencem ne gre rodbinska doklada za ženo ali otroke (zakonske ali nezakonske), če ima kdo izmed prizadetih rodbinskih članov kak drug dohodek, ki presega me-sečno Din 300. Če dobiva mož ali žena za otroke že kje rodbinsko doklado, toda v manjši izmeri kakor pri občini, potem se izplača diferenca.

III. Aproxizacija se odpravi. IV. Osebam, ki so prejemale doslej milošind iz mestne blagajne, se ta spremeni v preskrbnino, kateri se doda mesečno še Din 300.

V. Sirote dobe mesečno doklado Din 100.

VI. Upokojenci prejemajo službeni dobi od-govarjajočo odstotne plače in osebne draginske doklade aktivnega osebja. Ukline se 5 odstotni od-tegljaj za pokojninski sklad, vsled česar se jim naknadno izplačajo vsi odtegljaji od 1. I. 1923 da-lje. Iz mestne službe se imajo s 1. junijem 1923 izločiti vsi upokojenci, ki opravljajo katerokoli službo pri mestni občini.

VII. Vsem uslužbencem, uvrščenim v plačilne razrede, oziroma v čimovne razrede in plačilne stopnje se priznava v pokojnino vstevna stanarina letnih Din 1000. Onim uslužbencem, ki že pre-jeajo stanarino, toda manj kot Din 100 se popolni na to višino, tisti, ki pa imajo višjo, jo pa obdrža. Uslužbenec, ki imajo službeno stanovanje, ne dobe stanarino.

VIII. Vse dosedanje posebne osebne dokla-de za vodilne uradnike se ukinejo s 30. aprilom 1923. Na njihovo mesto stopijo posebne funkcijske doklade, vezane s funkcijo v letni izmeri Din 1500 do Din 4000. Razdelitev teh funkcijskih doklad med one uradnike, ki opravljajo važne funkcije, predlaga personalno-pravni odsek. — Pri tehničnem osebju se uvedejo posebne službene doklade za ono osebje, ki opravlja važna in odgovorna teh-nična dela. Izmero in razdelitev teh doklad pred-lagajo prizadeti odseki oziroma odbori finančnemu odseku.

IX. Oficijantije dobe po petletni službeni dobi osebno doklado mesečnih Din 75.

X. Nadure, nočno delo, nočni štihi, delo od nedeljah nižjetehničnega osebja: a) nadure (pre-ko 8 ur) se imajo plačati s 50 odstotnim poviškom normalnega zaslužka (plača in osebna draginska doklada); b) nočni štihi se imajo v obratih in de-lavnicah, ki so v obratu brez prestanka nagraditi s 35 odstotnim poviškom normalnega zaslužka; c) izventurno nočno delo (t. j. od 7. zvečer do 6. zjutraj) ter delo ob nedeljah se ima nagraditi s 100 odstotnim poviškom normalnega zaslužka.

XI. Mesečne draginske doklade (Din 500), povišane rodbinske doklade (Din 10) ter zvišani prejemki upokojencev, vdov, sirot in preskrbovan-cev se izplačajo za nazaj od 1. marca 1923, ostale funkcijske in službene doklade, stanarina in 5 let-nice pa od 1. maja 1923 dalje.

Mestna blagajna ima izplačati difference dne 1. junija.

Mestni delavci.

I. Delavci se dele: 1. Po službeni dobi: a) v stalne, ki so zapo-sleni v službi mestne občine vsaj eno leto; b) v nestalne, ki se sprejemajo v slučaju naraščajočega dela in se potem zopet odpuste.

2. Po plačilu: I. kategorija: (vsi nekvalli-ficirani delavci in delavke) Din 4 minimalne urne mezd, t. j. Din 32 na 8 ur. II. kategorija: (vsi pol kvalificirani pomožni delavci, dodeljeni rokodel-cem, pazniki, predelavci) Din 6 minimalne urne mezd, t. j. Din 48 na 8 ur.

III. Kategorija: (vsi rokodelci z učnim iz-pričevalom, kurjači in nadkurjači) Din 8, t. j. Din 64 na 8 ur.

3. Kočijaži, hlapei in vozniki dobe tedensku plačo Din 288.

II. Vsak delavec in delavka ima pravico do dnevne rodbinske doklade ne oziroma se na stor-jeni štiht po Din 5: a) za otroke do 16 let, če otrok sam ne služi; če pa obiskuje višje šole, da končnega študija, ali samo do 24 let; b) za ne-zakonske otroke v istem obsegu; c) za stariše, če žive z njimi v skupnem gospodinjstvu in dokažejo, da ti nimajo nikakih dohodkov. Mestnim delavcem ne gre rodbinska doklada za ženo ali otroke (za-konske ali nezakonske), če ima kdo izmed njih kak drug dohodek, ki presega mesečno Din 150.

III. Aproxizacija se odpravi. IV. Nadure, nočno delo, nočni štihi, delo ob nedeljah: a) nadure (preko 8 ur) se imajo pla-čati s 50 odstotnim poviškom normalne mezd; b) izventurno nočno delo (t. j. od 7. ure zvečer do 6. ure zjutraj) ter delo ob nedeljah se ima na-graditi s 100 odstotnim poviškom normalne mezd.

V. Če bi se imelo delo ustaviti iz vzrokov, ki ne zadevajo delavca, kakor vremenske neprilike, pomanjkanje materiala, od oblasti predpisani prazniki, ima delavec pravico do plače izgubljenih ur, vendar ima delavec biti občini v vsakem slu-čaju na razpolago.

VI. Uvesti je plačilne kuverte, ki se imajo urediti tako, da bo vsakemu delavcu razvidno, ko-liko ur je delal, koliko je zaslužil, odtegljaji in končna vsota, ki se mu izplača.

VII. Delovni čas je 8 ur na dan oziroma 48 ur na teden. Izvzeti so hlapei, kočijaži in vozniki. Mladostni delavci in delavke se v nobenem slučaju ne smejo uporabljati za čezurno in nočno delo.

VIII. V smislu zakona za zaščito delavcev se imajo po vseh obratih in delavnicah izobestiti imen-iki zaposlenih delavcev in delavk z označbo sta-rosti in njih mezd.

IX. Priznajo se zaupniki, izvoljeni na podlagi zakona za zaščito delavcev z vsemi tam navedeni-mi pravici in dolžnostmi. Istotako se priznava organizacija občinskih delavcev.

X. Delavci, ki niso več sposobni za delo in spadajo po njih starosti v starostno oskrbo, jih je izločiti in prevzeti v starostno oskrbo.

XI. Diferenca med dosedanjim in novo mezdo in rodinskih doklade, se naj izplačajo vsem delavcem za nazaj od 1. aprila 1923 v kolikor so še v mestni službi. Onim delavcem pa, ki so v službi že najmanj 2 leti, pa naj dobe diferenco in rodinske doklade za nazaj od 1. marca 1923. Diference se naj izplačajo 1. junija.

XII. Uvrstitve delavcev v posamezne kategorije se naj izvrši sporazumno med posameznimi podjetji s socialno političnim in personalno pravnim odsekom ter upravnim odborom mestne elektrarne, plinarne in vodovoda.

XIII. Vsaka bodoča regulacija mezd ima v bodoče iti preko finančnega odseka.

Po navedenih predlogih znaša višja potrebnina a) pri delavcih letno Din 2.387.664, b) pri uslužbenih z mesečno plačo letno Din 3.188.620, skupaj Din 5.576.284; od tega odpade: a) na mestna podjetja pri delavcih Din 1.394.676, b) pri uslužbenih Din 676.736, t. j. Din 2.071.412, ostane Din 3.504.872.

Pokritje: višji donos trošarine na vino Din 1.048.000, višji donos trošarine na rum in alkohol Din 350.000, višji donos davka na vozila 100.000, reklatni davek Din 500.000, višji dobiček pri mestnem vodovodu 750.000 in elektrarni 500.000, skupaj Din 4.148.000.

Po temeljitim poročili poročevalca dr. Lemža se je vršila razprava, v kateri so govorili: dr. Ravnihar, Tavčar, Pirc (SLS), Tokan, kateri je predlagal, naj dobe rodinski člani vseh magistratnih uslužbencev, če se uče kakšnega rokodelstva po 5 Din na dan do 18. leta, dr. Brečelj

(SLS), kateri je predlagal: duševno ali telesno ne-sposobni otroci mestnih uslužbencev naj dobivajo pripadajočo jim doklado, in Al. Zajc (SLS), ki je stavil sledeče dodatne predloge:

Točki VI za prvim stavkom se dostavi: V to svrhu naj a vsi upokojenci fiktivno prevedo na sedaj veljavne dinarske plače in stanarino in od tega temeljnega zneska odmeri na novo mirovina na podlagi službene dobe.

2. Točki 5. naj se doda: Osebnost draginjska doklada pa naj se jim izplačuje v isti izmeri, kot je določena za vdove po državnih uslužbenih v uredbi osrednje vlade z dne 25. II. 1923, Ur. list št. 22, X, točka 1 in 2 in sicer po I. krajevnom draginjskem razredu.

3. Finančni odsek naj prouči v eni izmed prihodnjih sej za koliko so bili mestni upokojenci in upokojenke prikrajšani napram državnim umirovljenim v času od 1. januarja 1922 do 28. februarja 1923, izračuna finančni efekt za naknadno nakazilo in izplačilo te razlike in stavi tozadevne konkretne predloge na prihodnji občinski seji.

Ob 8.50 zvečer so bili predlogi finančnega odseka glede na regulacijo plač mestnim uslužbencem odobreni.

Nato je občinski svet sklepal o povišanju nekaterih davčnin. Na predlog obč. svetnika Mozarja (SLS) so se izvoščiki kot obrtniki izrekli od plačil davčnine na kočije.

Pri razpravi o preureditvi Mestnega doma v Gasilski dom in o drugih gasilskih zadevah je ostro nastopil proti poklicnemu gasilstvu občinski svetnik Turk, kateremu so odgovarjali Kralj, Pirc, Celešnik in Tokan, ki je stavil predlog naj se zgradi postopje za direktorij elektrarne, plinarne in vodovoda na Vodnikovem trgu.

Vsa kulturna društva se v bodoče od slučaja do slučaja oproste od veseličnega davka za kulturne prireditve.

Za prenos vojnih žrtv iz Judenburga v Ljubljano se dovoli 5000 Din. Obveljal je tudi dodatni predlog obč. svetnika Tokana, da bo ob tej priliki poslovalo Pogrebno društvo zastopni. Glasbeni Matič se je dovolil za sprejem pevske družine Stankovič iz Belgrada 5000 Din. — Dijaški zadrugi v Belgradu se je dovolilo 2000 Din podpore. —

Ob 10. zvečer je župan zaključil sejo in naznanil da se bo nadaljevala v ponedeljek ob šestih zvečer.

Turistika in sport.

Celovski Atletiksport-Club (K. A. C.) igra v nedeljo, dne 18. t. m. v Ljubljani nogometno tekmo proti Iliriji. K. A. C. je bil do lanske jeseni edini prvorazredni klub v Celovcu ter je kot tak tudi pred vojno edini zastopal Celovec v mednarodnih in medmestnih tekmah. Koroško reprezentančno moštvo, ki je doseglo v poslednjem času opetovane zmagovite rezultate proti reprezentantom Graza, Salzburga in Tirolske, je sestavljeno večinoma iz igralcev K. A. C. Ilirija je igrala pred vojno z njim že več tekem, med drugimi tudi eno v Celovcu z rezultatom 2:1. Od zadnjih uspehov K. A. C. je omeniti zlasti zmago 2:0 nad T. u. SV. München v. 1860, ki je gostoval v Ljubljani o Vel. noči. — Predprodaja vstupnic se vrši od danes popoldne naprej v trgovini J. Gorec, Dunajska cesta. Istotam se dobijo običajne proste karte. Znižane članke in dijaške karte se izdajajo edinole v predprodaji.

Polzvedovanje.

Nasla se je listnica s malo svoto denarja. Dobi se: Ilirska ulica 19, II. nadstropje.

Nasla se je manjša svota denarja. Dobi se na Elizabetni cesti št. 4, pritličje.

Izgubljena listnica s dokumenti. Dne 10. t. m. na praznik Krist, vnebohoda sem zgubil na Krimu listnico z nekaj denarja in važnimi osebnimi listinami, iz katerih je razviden moj natančen naslov, kamor naj se mi vrne najdeno, odnosno naj se od- proti dobri nagradi na policijskem ravnanju stvu v Ljubljani.

Birmanske botre, ki želijo podariti svoji birmanski knjigo, ki ji bo koristila celo življenje ne samo v kuhinji temveč v gospodinjstvu sploh, naj ji kupijo novo veliko izdajo »Slovenske kuharice«. To knjigo je spisala šolska sestra in učiteljica gospodinske šole S. M. Felicita Kalinšek. Knjiga je krasno opremljena in lično v celo platno vezana ter obsega 668 strani, 2508 kuharskih receptov in navodil. Med besedilom je mnogo slik, priloženih je 33 umetniških tabel s 193 slikami naravnih barvah. Te slike je izvršil ravnatelj meščanske šole g. Dragotin Humek, opise gob pa je priredil znani slovenski gobar Ante Beg. Tako lepo opremljene knjige Slovenci dosedaj nismo imeli. Veseli je bodo tudi birmankini starši, birmanka pa bo imela trajen spomin na svojo botro. Knjiga velja 220 dinarjev.

IZJAVA.

Podpisani izjavljam, da NE BODEM PLACEVAL dolgov, ki bi jih pod katerosikoli pre- tvezo napravljali moj sin ALOJZIJ na moje ime. Vseled tega svarim vsakogar, dajati kaj mojemu omenjenemu sinu na moje ime. — ANTON OŠLAK, trgo- vec v Ponikvi ob juž. žel. 2832

Kuharica

vajena vseh gospodinskih del, IŠČE MESTA v župnišču. Naslov pove uprava lista pod št. 2851.

Hlapca h konjem

IŠČEMO. Biti mora zanesljiv, priden, tre- ten in pošten. — Ponudbe na: Sadjerevo »Karolinski dvor«, pošta Ptuj. 2804

Obč. tajnik, organist itd.

Intelligenten in agilen samec starej- ših let, mnogoletni izborni in sloveč organist in pevovodja, treznega življenja in neomadeževane prošlosti, precejšnji poznavalec, obč. zakonov in obč. poslo- vauja, podvzetan tudi za ekonomstvo in trgovino, ZELI kje v Sloveniji

nastopiti službo

OBČ. TAJNIKA ali pa tudi opravljati PISARNIŠKO ozir. PRODAJALNIŠKO SLUŽBO pri večji zadrugi ali podjetju, a obenem tudi lahko voditi službo organ- ista in pevovodje. — Nastop po dogo- voru. — Prijave na upravo »Slovenca« pod šifro »MARLJIVOST in POSTENJE«.

Zakristan

vešč vseh cerkvenih opravil, išče službe. — Nastop takoj. — Cenj. ponudbe pod »ZANESLJIV« na upravnishvo lista. 2833

IŠČEM ZA TAKOJ služkinjo

k zakonskemu paru brez otrok. Razu- meti mora tudi nemško. Zglasiti se je: Trubarjeva ul. št. 2, II. nadstr., desno.

IŠČEMO

izvežbanega mlekarja.

Naslov se izve v upravnishvu »Slovenca« pod številko 2677.

Službe obč. tajnika in or- ganista IŠČE mlad človek, vešč vseh občinskih in vojaških poslov ter srbohrvaščine v govoru in pisavi. Ima 3 letno prakso. Nastopi lahko 1. junija t. l. — Naslov pove upravnishvo »Slovenca« pod št. 2769.

Kompanjona iščem

za že obstoječe INDUSTRIJSKO POD- JETJE radi povečanja obrata. Podjetje je EDINO te vrste v Jugoslaviji. — Do- pisni pod šifro: »INDUSTRIJA 150.000 D« na upravnishvo »Slovenca«. 2788

Trgovska pomočnica

izurjena v trgovini z meš. blagom, z do- brimi spričevaji, IŠČE takojšnje SLUŽBE. Je tudi izučena šivilja. — Prevzame na račun tudi manjšo trgovino. — Takojšnje ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod šifro »TRGOVINA 2754«.

Iščemo poslovodjo

za TRGOVINO z mešanim blagom v pri- jaznem kraju na štajerskem za TAKOJ ali za nastop s 1. junijem t. l. — Ponudbe z navedbo pogojev je poslati pod šifro: »STALNO MESTO« na upravo lista.

Iščemo kuharico

izvežbano, prvovrstno moč za večjo re- stavracojo v zelo prometnem kraju ob železnici. Nastop takoj. Ima naj dobra izpričevala, starost od 30—40 let. Plača po dogovoru. Tozadevne ponudbe na upravo lista pod šifro »A. D. R. 2775«.

SPREJMEM TAKOJ vajenca

za KROJAŠKO OBRT. — K. PUČNIK, Ljubljana, Sodna ulica št. 3. 2815

POZORI POZORI

Malo posestvo

na zelo promet. kraju, tik ob glavni ce- sti v SEVNICO, naprodaj. Cena 45.000 dinarjev. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »LASTNIK«.

Lasulje, šminke,

KREP itd. za podeželske gledališke odre, nadalje KITE in druga lasna dela priporoča R. GROBELNIK, frizer za DAME in GOSPODE ter za gledališče, CELJE, GLAVNI TRG 17. 2863

PRODAM

šivalni in vezilni stroj »SINGER«, še malo rabljen. Poizve se v Šiški, Vodnikova cesta št. 4. 2862

Lepo stanovanje

v SP. ŠISKI — z elektr. razsvetljavo, ZAMENJAM z enakim v mestu. Obstoji izdveh, oziroma treh sob, kuhinje in pritliklin. — Naslov pove upravnishvo »Slovenca« pod številko 2859.

Proda se delavnica

v okolici Ljubljane, pripravna za vsako obrt, na lepem prostoru; okrog nje je 400 kvadr. metrov vrta. — Preuredi se lahko z malimi stroški v stanovanje. Na- slov pri upravi lista pod številko 2856.

OGLAS.

PRODA SE na prostovoljni SODNI DRAZBI

stavbišče

parc. št. 286-12 d. o. Trnovsko pred- mestje; meri 870 kvadr. metrov, v bližini kopališča KOLEZIJE ležeče, v NEDE- LJO, 13. maja ob 3. uri pop. v gostilni v Koleziji poleg kopališča. Izključna cena je 15.000 dinarjev. Pojasnila daje notar MATE HAFNER v Ljubljani kot sodni kcmisar, Miklošičeva cesta št. 6. Ljubljana, 11. maja 1923.

Naprodaj je:

zlata MOSKA URA z verižico, STEN- SKA URA z nihalom, starinski POSTEL- NJAK (empire-slog), oreh. KLEČALNIK, 2 ŠTELAZI, CINGULUM, platneni KO- LARJI, ženski DEŽNI PLAŠČ, čipkasta ŠERPA, beli ŽEN. ČEVLIJI (visoki), par starin. oljnatih SLIK in nekaj petrolej. SVETILK. — Ogleda in vpraša se na Žabjeku 12. I. nadstr., 1. vrata. 2852

PRISTNI, NARAVNI malinčev sok

(s sladkorjem vkuhan) nudi na MALO in VELIKO Lekarna Dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska cesta. 2847

Otroški voziček

dobro ohranjen, PRODAM zelo ugodno. Poizve se: Hrenova ulica št. 17, pritličje.

Travnik oddam

za košnjo — kravje seno. — Naslov pri upravi lista pod številko 2853.

Enonadstropno hišo

PRODAM, tri četrt ure oddaljeno od Bleda, v kateri je dobro vpeljana GO- STILNA in TRGOVINA z mešanim blagom. Ti dve koncesiji prodam s hišo vred. Kupna cena je 700.000 DIN. — Na- slov pove uprava lista pod šte. 2843.

Tovorni avto znamke

»FIAT« (dunajski)

s polnim gumi - obročem ter pri- priklonim vozom, in

Büssing avto

z železnimi obroči, NAPRODAJ. — Pojasnila daje trvdka Florjančič, Ljubljana. 2764

Vodno žago

in CIRCULARKO, skoro novo, blizu žel. postaje na Dolenskem, ODDAM v NA- JEM za več let po dogovoru. — Naslov pove Ivan NOČ, Šp. Šiška 182, Ljubljana.

Hiša ugodno naprodaj

v ljubljanski okolici, z dvema nřjavama, pripravna za vsako obrt. V hiši je vpe- ljana MESARIJA in prekařevalnica, ve- lika ledenica, voda, električna luč. — Na- slov pove uprava »Slovenca« pod št. 2836.

LETOVIŠČE

v AVSTRIJI, SLOV. KOROSKO, v LE- DENICAH blizu Beljaka in blizu 5 jezer, v zelo lepem kraju,

ODDAM V NAJEM

I. nadstropje gostilne s 5—6 sobami in kuhinjo s pohištvo vred, vse v najbolji stanju. V hiši ledenica, kegljišče, salon, pri hiši senčnat vrt, blizu hiše cerkev, šola, poštni in telefon. urad, vpeljana elektr. luč, gorski vrelec. Vas je blizu gozda, z lepim razgledom na Karavanke in drugo gorovje. Dobra železna zveza. Oddam samo v skupini, brez gostilniške hrane. Več pove: JOSIP ARNEJC, po- sestnik, Ledenice, Koroško. 2821

Trgovino

na najprometnejšem kraju oddam v najem radi družinskih razmer. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »TRGOVINA 2839«.

PAVEL KOSEC

stroj. mizarstvo, Mengeš

ima v zalogi po nizki ceni SPALNICE: jesenove, javorjeve, hrastove, črešnjeve in smrekove. Kupcu opravo po dogovoru tudi shranim, ako nima še stanovanja.

Posestvo naprodaj!

Sestoji iz 3 orolov zemlje, hiše s 3 so- bami, 2 svinjakov, 1 in pol orala gozda, 2 obsejanih njiv, travnika, vrta in le- ga s sadovnjaka, četrt ure oddaljeno od postaje. Cena 300.000 kron. Več pove A. GROBOLŠEK, železničar, Poljčane.

Inserati

v »SLOVENCU« imajo popolen uspeh!

Na Bledu se proda

na prostovoljni DRAZBI 21. maja t. l. ob 11. uri HIŠA z velikim VRTOM in več postranskimi poslopji. V hiši je dobre doča trgovina in gostilna. — Hiša je pri- merena za vsakovrstno podjetje. Pojasnila daje: JAN. KOROŠEC na Bledu.

Usnjarji, pozor!

NAPRODAJ je dobro ohranjena valjalka (Fendelwalze). — Ponudbe na naslov: VAL. RIHAR, Polhovgradec. 2784

Pohištvo.

Spalnice, jedilnice, kuhinje, pisal- ne mize, najceneje pri: ERMAN & ARHAR, mizarstvo. Sent Vid nad Ljubljano 4.

3000 komadov

Kostanjevih drogov

od 8,5 do 14 m dolžine PRODAM. — Dobava 6 tednov. — CENA NIZKA! — Ponudbe se prosijo na POŠTNI PREDAL. Št. 103 LJUBLJANA. 2763

Trdka FRAN KSAV. SOUVAN javlja žalostno vest, da je umrl njen dolgoletni zaslužni sotrudnik in prijatelj

Alojzij Kajzelj.

Svoje življenje je posvečal neumornemu delu in vzorne- mu poslovanju, zastavljal vse požrtvovalno svoje vrline v trdkih prid.

Bodi mu ohranjen trajen in hvalečnosti prožet spomin!

Ljubljana, dne 10. maja 1923.

Zahvala.

Zahvaljujemo se najiskrenejše vsem prijateljem, vojaštvu in društvom, ki so nam ob smrti predragga moža, sina, brata in strica

Viktorja P. Masiča

izrazili svoje sožalje, pokojniku s številnimi obiski za časa težke bolezni lajšali trpljenje, njegov spomin počastili z venci, s petjem, z godbo in z govorom ob odprtem grobu ter ga v tako obilnem številu spremili na poti k večnemu počitku.

SELO - LJUBLJANA, dne 10. maja 1923.

Rodbini ORAZMOVA in MASIČEVA.

Naznanjam, da je moj mož

inž. Drago Švigelj

profesor na srednji gospodarski šoli v Mariboru

v četrtek zjutraj po kratki, v svetovni vojni dobljeni bolezni preminul.

Pogreb bo v nedeljo 13. t. m. ob pol 5. uri z južnega kolodvora v Ljubljani.

Ohranite, prosim, blagemu možu prijazen spomin, z menoj pa tiho sočuvstvujte.

Zofija Švigelj roj. Svetel.

Sanatorij in oddihališče
(ERHOLUNGSHEIM)
dr. Pečnik v Rog. Slatini
SEČOVO poleg SLATINE — da se omo-
jači pacientom, bolnim na notranjih bo-
lezni, kakor tudi vsem, ki so odpočitka
potrebni, pri primernih cenah, izvršni
urani in krasni legi bivanje in zdravniško
zdravljenje. Prospekti gratis. Mastilna
Mastkuren) z ležalnimi kurami (Liege-
kuren), dietne kure, solne kure po-
zi- ni in poleti, vodozdravilne, terenske
kure, itd., itd. B 2321

LOVCI, POZOR!
DNE 17. MAJA ob 9. uri dopoldne
e vrši pri okraj. glavarstvu v Kočevju
dražba lova
občine LIVOLD. Lovišče je v bližini
mesta ter ima mnogo divjačine.
Gg. lovci se vabijo na mnogobrojno
udeležbo.

ZUPANSTVO OBČINE LIVOLD.
RADI BOLEZNI PRODAJ
novo kolo
WAFFENRAD s pomožnim motorjem
Kokorčeli. Cena za vse 5000 Din. Navodil
pove uprava lista pod številko 2790.

PRODAM po zelo ugodni ceni
zemljišče v Sp. šiški
v obsegu 1028 m² pripravno za zidanje
2-3 hiš. — Naslov se izve v upravnistvu
«Slovenca» pod št. 2814.

ISCEM
opremljeno sobo
s dvema posteljama ali prazno, po mož-
nosti s posebnim vhom in souporabo
kopalnice takoj ali s 1. junijem. — Dr.
Katičič, sanitetni šef, zdrav. odsek.

Prostov. javna dražba
posestva
na lepi priliki, obstoječe iz hiše in go-
spodarskega poslopja, sadnega vrta, njiv,
pašnikov in hoste, se vrši na binkoštni
ponedeljek, dne 21. majnika 1928, ob
2. uri popoldne na Gor. Težki vodi št. 1,
tupnja Stopiče pri Novem mestu. 2636

PETER KOBAL,
KRANJ, Glavni trg,
vornica vseh vrst BLAZIN iz ZIME
n morske TRAVE, MODROCEV na pe-
sah. Specijalna tverka za izdelovanje
klubgarnitur. — Najnižje cenel Najsolid-
nejši izdelki! Zahtevajte oferte in cenikel

Pozor!
hipotekam vsakovrstne **SPORTNE CE-
PICE** v vseh oblikah, kakor tudi **CEPICE**
ZA GASILCE in za vsa druga društva
po najnižjih cenah. — ELIGIJ EBER,
Kongresni trg št. 7, Ljubljana.
Na debelo! Postrežba točna! Na drobno!

Penzija »Grintovec«
grad PREDDVOR, p. TUPALIČE
pri KRANJU.
Na vznožju velikih alp Grintovec in
Storžiča, krasna solčna lega. Ozračje
zdravniško dokazano lekovito. — Veliki
prostor, gledališče. Izvrstna oskrba.
Eldorado v vsakem oziru. — Cena
80 Din za hrano, sobo in
postrežbo. V depandanci ZARJA (grad
Češnjice, p. Moravce) samo 70 Din. —
Priglasitev 8 dni preje na odvetnika dr.
A. Wurzbach, grad Češnjice, p. Moravce

I^a pol zrcalno steklo, 4. 5. 6. mm debelo.
I^a teške steklene plošče, znamke »Vitrea«
nadalje porcelansko, prešano in drugo steklo
svetilke in kameno posodo prodaja
najceneje
WEISS I DRUG d. d., Zagreb
Paromlinska cesta Telefon br. 24 — 47

Izolacijske plošče,
izolacijske zmes,
Ceresit in Watproof,
Portland-cement,
Živo apno,
Opeko sidno in strešno,
Alabaster-gips,
in druge stavbene potrebščine nudi
Ljubljanska komercialna družba
Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.
Prevzema asfaltovanje in izvrševanje ksilolitnega tlakal

Vreče rabljene
dobro ohranjene, kupim — JOS. BAHO-
VEC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 7.

Enodružinska hiša
z lepim ograjenim vrtom NAPRODAJ
tako v Rožni dolini 106 pri Marjaku. —
Stanovanje prosto. 2756

Arhitekt in mestni stavbenik
Viljem TREO
Ljubljana, Gosposvelska cesta 10.
Telef. inter. št. 103. Ustanov. leta 1850
se priporoča za zgradbe vseh vrst
ter izvršuje načrte in proračune.

Pšenično moko
vseh vrst na drobno in na debelo do-
bavlja po najnižjih cenah valjčni mlin
Franc Mihelčič,
Štada, pošta DOMŽALE.

NAPRODAJ JE
POD in ŠUPA
oboje v dobrem stanju. Vpraša naj se
pri: FR. HOČEVAR, vulgo Koderman,
Študenec št. 7, pošta Dev. Mar. v Polju.

Etaminaste bluže
očno ažurirane, SPORTNE BLUZE v
aznih barvah in pa kakovostih, razna
VRHNJA KRILA, PREDPASNIKE, dalje
OTROŠKE OBLEKCE in drugo nudi po
NIZKIH cenah tverka

F. in J. GORIČAR,
«PRI IVANKI»,
JUBLJANA, SP. PETRA C. 29.

Brusne kamne
za KOSE, prave italijanske, nepresegljive
v dobroti, modro GALICO, rafajsko ličje,
morsko travo za modroce, v vsaki mno-
žini priporoča SEVER & KOMP., Ljub-
ljana, Wolfova ulica 12. 2761

Prodaja lesa
PAŠNA SKUPINA v PODKORENU
pri Kranjski gori namerava PRODATI
približno 1000 m³ stoječega SMREKO-
VEGA LESA v parcelah tik za vasjo.
Ponudbe je vložiti ofertnim putem do
21. maja ob 13. uri, ob katerem času se
tudi oferti odpro. Pogoji so razvidni v
RASINGERJEVI GOSTILNI V PODKO-
RENU. Odbor pašne skupine.

„DIAMALT“
Pozor peki! »Diamalt«, tvornice Hauser i
Sobolka, Beč-Stadlau, v predvojni kakov-
osti, se edino dobi pri glav. zastopniku
za Jugoslavijo EDUARD DUŽANEC, Za-
greb. Skladišče Štrossmajerova 10. Va-
rujte se ponaredb v prahu ali tekočini!

Bele obleke
ZA BIRMANKE kakor tudi SPODNJE
OBLEKCE in drugo PERILO zraven,
nudi v veliki izbiri po NIZKIH cenah
vrška F. in J. GORIČAR, «PRI
IVANKI», Ljubljana, Sv. Petra
cesta št. 29. 2547

Elektrotehnik
Josip Gabrovšek
v Kranju, Slovenija,
se priporoča za vsa v to stroko spada-
joča dela, kot montaža električnih cen-
tral, daljnovodov, omrežij ter instalacij
za pogon in razsvetljava. Dobavlja elektr.
materijal in stroje. — Lastna delavnica.

Pozor! Original dvokolesa
torpedo in dobro pneumatiko po 1900
Din. Več najnovejših MOTORJEV, novih
n rabljenih, in različnih OTROŠKIH VO-
ZIKOV po ceni prodaj
»Tribuna« LJUBLJANA, Karlov-
ska cesta št. 4. 2189

Pristni tirolski lodni
za športne obleke, solidno in trpežno
blago pri tverdi
A. & E. Skaberně, Ljubljana, Mestni trg št. 10.

POHIŠTVO!
Kdor si želi nabaviti trpežno pohištvo,
kakor: SPALNICE, JEDILNICE, kuhinjs-
ko in pisarniško opremo, iz trdega ali
mekkega lesa, jo ima vedno v zalogi in
prodaja po nizkih cenah strojno mizar-
stvo ANDREJ KREGAR, št. Vid nad
Ljubljano (Slovenija). — Sprejemam na-
ročila tudi po RISBAH! 1858

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
in sprehajalnih palic.
Poravnave točno in solidno!

VELIKA ZALOGA
klobukov in slamnikov
se dobi pri
Franc Cerar
lovnar v Slobu, pošta Domžale.
Prevzemajo se tudi stari
klobuki in slamniki v po-
pravilo pri KOVACEVIČ
i TRSAN v LJUBLJANI,
Prešernova ulica št. 5.
Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

Cenj. občinstvu priporočam svetovno
znane **šivalne stroje**
GRITZNER
v vseh opremljajih za rodbinsko in obrtno
rabo ter vse posamezne dele, olje, igle
za vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC,
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.
Poduk v vazeju
brezplačen. Isto
tam galanterija,
srajce, kravate,
potrebščine za
šivilje, krojače,
čevljarje, sedlar-
je, gumbi, žilce,
noži. Na veliko
in malo. Več-
letna garancija.
Cene najnižje.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Bohoričeva ulica 24.

Hiši, podgane, stenice, ščurki
vsa colazna mora poginuti, ako porabite
moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena
sredstva, kot proti poljakim in hišnim mišim
K 28, za podgane K 28, za ščurke K 30, za ste-
nice K 25 uničevalno moljev K 10 in 20, proti
mršesom K 10 in 20; mazilo proti nsem pri
ljudih K 10; — in živini K 10; — za uši v obliki
in perlin K 10 in 20; proti mršesom na sadju
u zelenjavi proti mravljam 10 in 20 K. Poslila
po povzetju Zavod za eksport
M. Jünter, Petriška ul. 3. Zagreb 39.
Trgovcem pri večjem odjemu popust.

PALMA
kaučuk potpetnike
in potplate
Prednosti!
Ceneje
in
znatno
trajnije
nego od kože!
Varstvo
proti vlagi
i mrazu!

Alojzij Lenček,
stavbeni in galanterijski klepar,
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29
SE PRIPOROČA ZA VSA V TO STROKO SPADAJOČA DELA.
Cene zmerne. 2117 Delo solidno.

Parna žaga Fran Ravnikar
mestni tesarski mojster
Ljubljana, Linhartova ulica št. 25
kupi po najvišjih dnevnih cenah razne
vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Jamski les
SMREKOV ali JELKOV, od 10 cm debeline na tankem koncu in od
3 m dolžine naprej, KUPI VSAKO MNOŽINO franko kranjskih po-
staj na vagonu naloženo:

Šentjanški premogovnik, Krmelj na Dolenjskem.
PRVOVRSTNA
sveža slanina (špeh)
brez kože ZA 10 KRON PRI KG CENEJŠA! Prodaja se po
146 — 152 kron za kg na PREDOVIČEVI in SMOLJANOVI
STOJNICI v šolskem drevoredu. 2846

OVES — KORUZO — OTROBE
PŠENIČNO MOKO i dr. mlevske pridelke oddaja najceneje tverka
A. VOLK — Ljubljana — Resljeva cesta št. 24.

NAZNANILO. OPOZARJAM svoje cenjene odjemalce,
da SEM PRESELIL SVOJO MODNO TRGOVINO
A. SAMEC nasled. LAVTAR FRANC
s SV. PETRA CESTE ŠT. 53 V HIŠO ŠTEV. 42 poleg trgovine L. Simončič
na Sv. Petra cesti. — Priporočam se cenj. odjemalcem za nadaljno naklonjenost
ter zagotavljam, da bom imel vedno polno izbiro v modnem blagu.
Spoštovanjem
LAVTAR FRANC, SV. PETRA CESTA ŠT. 42.

Inserirajte v „Slovenca“!

Manufakturna trgovina
Josip Stopar
Ljubljana, Dunajska cesta 21.
predpasnikov,
hlače, vne,
modrotiskne,
cefrje,
kloia,
razne podloge,
štofov,
i. dr.

Zadružna Gospodarska banka d. d.
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10
(v lastni palači vis à vis hotela „Union“). Telefon št. 57.
Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLEJ.
Interesna skupnost s: Sveopčo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Kar-
lovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.
Kapital in rezerva skupno nad K 60.000.000.—
Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema
vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskr-
buje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi
pogoji.
Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.
Žože Markeš, Jesenice 54, Gorenjsko.

KLEPARJI:
Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13.
Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kollarjev in krovcev v Ljubljani, Kolodvorska ulica štev. 28.
Korn T., Poljanska cesta štev. 8.

MEHANIČNA DELAVNICA:
pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarn. stroje popravlja in prenavlja
Ladovik Baraga, Selenburgova ulica 6/1.

PARNA PEKARNA:
Jean Schreys nasled. Jakob KAVČIČ, Gradišče štev. 5.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:
Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje štev. 2.

SPEDIČIJSKA PODJETJA:
»Orient« d. d., Sodna ulica 3, Tel. 463.
Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7-9.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:
Sušnik A., Zaloška cesta št. 21, Ljubljana

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:
Mikuš L., Mesni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
Fran Erjavec, pri »Zlati lopatic«, Valva-zorjev trg štev. 7.

ZALOGA POHIŠTVA:
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta štev. 17.

Banka za trgovino, obrt in industrijo

Delniško
društvoDelniško
društvoJelačičev trg 4 **ZAGREB** (lastna palača)

Delniška glavnica z rezervami Din 23,000.000.— (K 92,000.000.—).

Telefon 2—85, 7—96, 11—94 in 15—54.

Brzjavke Trade i Trgobanka.

Podružnice Koprivnica, Ruma.

Afilirani zavodi v vseh večjih trgovskih središčih Jugoslavije.

Direktne zveze s prvorazrednimi bankami v celi Evropi ter Ameriki.

Prejema vloge na knjižice in na tekoči račun po najkulantnejem obrestovanju.

Eskomptira menice in devize.

Financira in ustanavlja obrtniška, trgovska in industrijska podjetja.

Kupuje in prodaja valute, devize in vrednostne papirje.

Podeljuje predjume na vrednostne papirje.

Borzna naročila izvršuje kulantno in točno.

Izdaja čeke in kreditna pisma ter izvršuje izplačila na temelju akreditiva na vsa tu- in inozemska mesta.

Popolnoma varno naložite svoj denar v VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,
poletji 1. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi
cesti poleg hotela »UNION«.

Hranilne vloge se **6%** brez odbitka rentnega in
obrestujejo po invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5½%**

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6½%**
Večji zneski se obrestujejo po dogovoru.

8 francosko

Cable

vsejo vsi poznavalci
auto pneumatike

Zakaj

Ker se vozi žnjo najsigurneje in stane na kilometer
najceneje. Zahlevajte cenik

Stock Jugo-Auto d. z. o. z. Dunajska
cesta 36.

Žitni zavod je preselil

svoje pisarne iz II. nadstropja hiše Krekov trg, štev. 10. v prvo
nadstropje iste hiše, uhod s hodnika 1 desno.

Razprodaja

vsakovrstnih naramnic

iz domače tovarne

M. Turnšek

po znatno znižanih cenah

dokler traja zaloga. Razprodaja na drobno in de-
belo ob sredah in sobotah v Sodni ulici štev. 1, v
ostalih dneh natančne informacije v pisarni Urada
za pospeševanje obrti, Ljubljana, Dunajska cesta 22.

Ferrostaal d. d.

Zagreb, Wilsonov trg štev. 7.

PONUJA: ves potrebni v SHS ležeči MATERIAL za ozko-
tine in normalne železnice, n. pr. TRACNICE, SPOJNICE,
VIJAKI, ŽEBLJI, VOZICKI vsake oblike in za vsako svrho,
njih DELI, LOKOMOTIVE — potem PLOČEVINO, KOVINO
za ležaje, vse stavbeno ŽELEZO, JEKLO vsake vrste i. t. d.

ZASTOPNIK ZA SLOVENIJO:

Fran Hočevar, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 36.

Ako še niste, pošljite naročnino!

HLODE

4.50 do 6 m dolge, 25 do 60 cm debele,
PLAČAM 200 kron nad dnevno ceno.
Dobava do jeseni, polovica kupnine se
plača v naprej. — Ponudbe pod šifro:
»EXPORT« na Anončni zavod Drago
Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ul. 5.

Bodočnost!

Industrijsko podjetje IŠČE POSLOVOD-
KINJO za svojo podružnico proti udelež-
bi na dobičku. — Obširne ponudbe naj
stavijo one gospodične, ki so agilne in
spretno prodajalke, večje korespondence
in knjigovodstva. Zadovoljna prihodnost
je zagotovljena. Dopisi naj se pošljejo na
upravo lista pod: »BODOČNOST 2744«.

2 enonadstropni hiši

v Rožni dolini prodam. —
V prvi je lepa trgovina, pisarna, skladišče,
konjski hlev in druge pritlikline. V
tej hiši je sedaj tovarna. — V drugi je
več stanovanj in poleg lep kos vrta.
Cena zelo zmerna. — Natančnejša po-
jasnila daje AVUGUST ŠKOF, trgovec s
usnjem, Ljubljana, Pred Igriščem 1.

Jadranska banka d. d. Beograd

Dionička glavnica: Din 60 milijonov. Rezerva: 32,515.000.—

Podružnice:

Bled,

Cavtat,

Celje,

Dubrovnik,

Ercegnovi,

Jelsa,

Jesenice,

Korčula,

Kotor,

Kranj,

Ljubljana,

Maribor,

Metković,

Prevalje,

Sarajevo,

Split,

Sibenik,

Zagreb.

Amerikanski odio

Naslov za brzjavke: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
FRANK SAKSER STATE BANK, Corland Street 82,
New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofogasta, Punta
Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Trgovska banka d. d., Ljubljana

Selenburgova ulica štev. 1

(prej SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

(Kapital in rezerve Din 17,500.000.—)

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavke: Trgovska.

Telefoni: 139, 146, 458.

Podružnice:

Maribor

Novo mesto

Rakek

Slovenjgradac

Slovenska Bistrica

Ekspoziture:

Konjice

Meža-Dravograd

Ljubljana (me-

njalnica v Kolo-

dvorski ulici)